

Dokuzuncu Sınıf İngilizce Ders Kitabının Öğretmen ve Uzman Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*

Evaluation of Ninth Grade English Course Book According to Teacher and Specialist Views

Hasret Güven**

Asuman Seda Saracaloğlu***

To cite this article/ Atıf için:

Güven, H. ve Saracaloğlu, A. S. (2019). Dokuzuncu sınıf İngilizce ders kitabının öğretmen ve uzman görüşlerine göre değerlendirilmesi *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(2), 489-518. doi: 10.14689/issn.2148-624.1.8c.2s.4m

Öz. Bu araştırmanın amacı devlet ortaöğretim okullarında dokuzuncu sınıf İngilizce ders kitabı olarak kullanılan Power Up 9 ders kitabı setinin ortaöğretim dokuzuncu sınıf İngilizce öğretim programına uygunluğunun öğretmen ve uzman görüşlerine göre incelenmesidir. Çalışma, nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiş olup görüşme ve doküman analizi teknikleri kullanılarak yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubu 15 dokuzuncu sınıf İngilizce öğretmeni ile üniversitelerde görev yapmakta olan 5 alan uzmanından oluşmaktadır. Veriler yarı-yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile elde edilmiş; içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiş ve Power Up 9 ders kitabı setinin doküman analizi yapılmıştır. Araştırma sonuçları 9. sınıf İngilizce ders kitabının fiziksel özellikleri ve öğretimin hedef boyutu açısından kısmen yeterli olduğunu, ancak içerik, öğrenme öğretme süreçleri ve değerlendirme boyutları bakımından yetersiz olduğunu ortaya çıkarmıştır. Öğrenci çalışma kitabının ders kitabını destekleyici ve ilgi çekici olduğu; ancak öğretmen kılavuz kitabının öğretmen için yönlendirici olmadığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, ders kitabının sistematik olarak değerlendirilmesi önerisinde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ders kitabı, İngilizce öğretim programı

Abstract. The purpose of this study is to examine the compliance of Power Up 9 Course Book, Workbook and Teacher's Book, which is used as the ninth grade English course book at public secondary schools, with the 9th grade English curriculum according to teacher and specialist views. The study was carried out by qualitative research method using interview and document analysis techniques. The study group consists of 15 ninth grade English teachers and 5 field experts working at universities. Data were obtained through semi-structured interview form, analyzed through content analysis method and document analysis of Power Up 9 textbook set was carried out. Research results revealed that, the course book was partly sufficient in terms of its physical properties and the goals defined in the curriculum. However, it was found insufficient in many respects in terms of content, learning and teaching process and evaluation items of the curriculum. The study also revealed that the workbook in general supports the course book, is enjoyable to study and interesting; but the teacher's book does not provide guidance to the teacher. As a result, it has been suggested that the course book should be evaluated systematically for high efficiency in use.

Keywords: Course book, English curriculum

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 03.04.2019

Düzeltilme Tarihi: 01.01.2020

Kabul Tarihi: 05.02.2020

* Bu çalışma tez çalışmasından uyarlanmıştır. Çalışma, II. Uluslararası Sınırsız Eğitim ve Araştırma Sempozyumu'nda (USEAS 2018) sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Sorumlu Yazar / Correspondence: Milli Eğitim Bakanlığı, Aydın, Türkiye, hasretguven8@gmail.com ORCID: 0000-0001-7258-1949

*** Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye, sedasaracal@gmail.com ORCID: 0000-0001-7980-0892

Giriş

Günümüzde kültürler arası iletişimin sağlanması, küresel barış ve hoşgörünün devamlılığın sürdürülmesi ve uluslararası insan özelliklerinin kazandırılması için temel adım, ülkelerin vatandaşlarına etkili bir yabancı dil eğitimi sunmasıdır. Ülkeler arası güçlü ve sağlıklı iletişim dil ile sağlanabilir. Artık herkes tarafından bir ihtiyaç olarak kabul edilen dil öğrenimi ülkelerin eğitim politikalarına etki etmektedir. Avrupa Konseyi tarafından yabancı bir dil öğrenmek, her Avrupa vatandaşının temel hak ve ödevlerinden biri olarak tanımlanmaktadır. Türkiye de dünyadaki hızlı değişim ve gelişime ayak uydurmak ve Avrupa Birliği adaylığı sürecinde benimsenen politikaları uygulamak için eğitim sisteminde dünyada uluslararası iletişim dili olarak kabul edilen İngilizceyi birinci yabancı dil olarak öğretmektedir.

Avrupa Birliği oluşumu, yabancı dil öğretimine yenilik ve standart getirmek amacı ile 2001 'Avrupa Diller Yılı' kapsamında 'Ortak Dil Kriterleri Çerçeve Programı' nı (CEFR = Common European Framework of Reference for Languages) oluşturmuşlardır. Avrupa ülkelerindeki yabancı dil öğretim uygulamaları Türkiye'de de uygulanmaktadır. Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı (ADOÇP), yabancı dil eğitimi ve öğrenme düzeylerine ilişkin göstergeler tablosu ve dil yeterliliği ölçütlerinden oluşmaktadır. Dil yeterlik düzeyleri 6 kategoride (A1, A2, B1, B2, C1 ve C2) sınıflandırılmış olup, her seviye altında, yeterlilik düzeyini açıklayan dinleme, okuma, konuşma, sözlü anlatım, yazılı anlatım dil becerileri bulunmaktadır. ADOÇP'de yer alan kategorilerle ilgili öğrenen yeterliğinin tanımlanması, bu kategorilere göre farklı başarı düzeylerinde hangi beklentilerin olabileceğini somut bir şekilde sunabilmektedir (Council of Europe, 2001). ADOÇP bugün dil eğitimi sektöründe yaygın olarak kabul görmekte ve referans kaynağı olarak kullanılmaktadır. Bazı ülkelerin dil öğretim politikalarını şekillendirmiş, bazı ülkelerde de yabancı dil öğretim programı geliştirmede en güvenilir referans kaynağı olmaya başlamıştır (Byram ve Parmenter, 2012). Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] tarafından hazırlanan tüm yabancı dil kitapları yukarıda belirtilen seviyeler ve yeterlilik düzeylerine göre yazılmaktadır. Böylelikle, diğer Avrupa ülkeleriyle standart yapıda bir dil eğitimi sağlamak amaçlanmaktadır.

Türkiye'de etkili dil eğitimi için son yıllarda birçok önemli adım atılmıştır. 2006 yılında MEB tarafından, İngilizce programları revize edilmiş ve 2006 -2007 öğretim yılında 4. sınıfta, 2007-2008 öğretim yılında 5. sınıfta, 2008-2009 öğretim yılında 6, 7 ve 8. sınıflarda kademeli geçiş yapılarak uygulanmak amacı ile dilin işlevini ön planda tutarak dilin birincil işlevinin etkileşim ve iletişim olduğunu esas alan iletişimsel yöneme göre yenilenerek düzenlenmiştir (Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı [TTKB], 2006). 2013 yılında tekrar değişikliğe gidilerek, yine kademeli olarak yeni İngilizce Dersi Öğretim Programının yürürlüğe girmesiyle beraber, 2013-2014 öğretim yılından itibaren İngilizce dersleri 2. sınıftan itibaren uygulanmaya başlamıştır (TTKB, 2013). Bu değişikliklerle birlikte, yeni ders kitapları hazırlanmış ve kullanımına yine kademeli olarak geçilmiştir.

Öğretim programlarının dört ana ögesi olan hedef, içerik, öğretim yöntemleri ve değerlendirilmenin uygulanmasında ders kitaplarının önemi çok büyüktür. Öğrencilerin gerçek dil gereksinimleri, uygun yöntemlerle saptanıp hangi becerilerin geliştirilmesi amaçlanmışsa, ortam, araç-gereçler, öğrenme durumları ve değerlendirme yöntemlerinin de ona göre geliştirilmesi ya da seçilmesi gerekmektedir. Programın hedefleriyle uyumlu bir ders kitabı, öğretmen ve öğrenenin işini kolaylaştırır, derse bir kaynak oluşturur, dil becerilerini geliştirmeye yardımcı olur, görselliği ve işitselliği ön plana çıkararak farklı öğrenme stillerine hitap edebilir ve dersin öğrenciler tarafından aynı anda takibini kolaylaştırarak öğrenciye yol gösterici bir araç işlevi

görür. Hutchinson ve Torres (1994, 315) yabancı dil ders öğretiminde ders kitabının önemini “*Yabancı dil ders kitabı, İngilizce dil öğretim programının evrensel bir elemanıdır. Dünyada milyonlarca kopyası satılıyor ve yazımı için de çeşitli ülkelerde pek çok proje yürütülüyor. Hiçbir eğitim-öğretim ortamı gerekli ders kitabı olmadan tamamlanmış değildir.*” şeklinde ifade etmiştir.

Bütün bu katkıları göz önüne alındığında, yabancı dil öğretiminde doğru ders kitabı seçimi ve kullanımı, öğrencilerin etkili bir şekilde İngilizce öğrenmelerini sağlayacak kilit noktadır. Ders kitapları, öğretim açısından ekonomiktir, öğrenmeyi bireyselleştirir, öğretimi yapılandırır, çok miktardaki bilgiyi etkili bir şekilde sunabilir, uzmanlar tarafından özenli bir şekilde hazırlanmışsa öğrencilerin güdülenmesini ve derse olan ilgilerinin artmasını sağlar (Ceyhan ve Yiğit, 2004). Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları yönetmeliğinde ders kitabı “Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında kullanılmak üzere, içeriği öğretim programları doğrultusunda hazırlanmış, gerektiğinde fasikül hâlinde de üretilen basılı eser” olarak tanımlanmıştır (Resmi Gazete [RG], 1.9.2006/26276).

Cunningsworth’e (1995) göre, yabancı dil ders kitapları öğretim için gerekli olan yazılı ve sözlü materyalleri sunar, yabancı dilde iletişim kurma ve pratik yapma imkanı sağlar, öğrencilerin kelime, telaffuz ve dilbilgisi gibi konularda başvurabilecekleri kaynak işlevi görür, çeşitlilik sağlar ve bireysel öğrenmeye olanak sağlar. Yabancı dil öğrenimini olabildiğince üst düzeye çıkarmak, dil öğretimini bütüncül bir yaklaşımla sunan etkili bir ders kitabı ile sağlanabilir. Dört dil becerisinin dengeli bir şekilde verilmesi, bütüncül bir yaklaşımla öğretim yapılması, öğretim programının öğelerine uygun tasarlanması, değerlendirme boyutunun sürece ve üretime dayalı sunulması bir yabancı dil kitabının işlevselliğini artırabilir.

Tomlinson ve Masuhara (2008) güncel İngilizce ders kitaplarının yabancı dil öğretimi ve dil gelişimine ne ölçüde hizmet ettiğini sınamak amacı ile bir değerlendirme çalışması yapmış, İngiltere’de kullanılmakta olan, İngiliz yayınevlerine ait yedi İngilizce ders kitabını belirledikleri ölçütlere göre incelemişlerdir. Sonuç olarak bu kitapların belli açılardan yeterli olmalarına karşın, birçok açıdan yetersiz kaldıklarını tespit etmişlerdir. Bu değerlendirmeden hareketle, İngilizce ders kitaplarının sadece öğrencilerin akıcı ve doğru konuşmalarına değil, bağlama uygun ve etkili iletişim kurabilmelerine yardımcı olacak şekilde tasarlanması, dilin otantik kullanımına olanak sağlaması ile öğretmen ve öğrencilere etkinliklerin ne derece iyi yapıldığına ilişkin dönüt sağlayacak değerlendirme ölçütleri sunarak yol gösterici olması gerektiğini önermişlerdir. Bu çalışma yabancı dil öğretimi materyali hazırlamanın ne kadar kapsamlı ve çok yönlü olduğunu göstermektedir.

Uygun bir ders kitabı seçimi basit bir süreç değildir, çünkü her bir öğrencinin ihtiyacına, ilgisine ve dil seviyesine hitap edecek tek bir kitap tasarlamak mümkün değildir. Öğretim materyallerinin seçimi için değerlendirme sürecinde, yaş grubuna uygunluk, kültürel uygunluk, öğretim yöntemi, dil seviyesi, egzersiz sayısı ve türü, dil becerileri, öğretmen kitabı, etkinlik çeşitliliği, kişisel katılım ve problem çözme gibi dikkate alınması gereken bazı pedagojik faktörler vardır (Chambers, 1997’den aktaran Tsiplakides, 2011). MEB, bu durumu göz önünde bulundurarak, belirlediği komisyonlara, Türk öğrenci profiline ve İngilizce öğretim programına uygun kitap yazdırmaktadır. Bu araştırmanın konusu olan Power Up 9 kitabı da komisyonca hazırlanmış kitaplardan birisidir.

Kullanılan kitapların nasıl işlediğine yönelik değerlendirme yapılması da dil öğretiminin kalitesi ve etkinliği açısından son derece önemlidir. Bu amaçla MEB, kitap inceleme komisyonları

oluşturarak, mevcut kitapları çalıştaylarda öğretmen ve uzmanlarla beraber değerlendirmektedir. Ancak bu değerlendirmeler sistematik ve sahada kitabı kullanan öğretmenlerle birebir gerçekleştirilmemektedir. Cunningsworth (1995) kitap değerlendirmesini süreç olarak “kullanımdan önce, kullanım sırasında ve kullanımdan sonra” olmak üzere üç grupta ve yaklaşım olarak “izlenimsel ve derinlemesine” değerlendirme olarak iki grupta sınıflandırmış ve gerçekçi bir değerlendirmenin derinlemesine değerlendirmeyle elde edilebileceğini belirtmiştir. Bu, kitap seçimi ve değerlendirme sürecinin ne kadar zahmetli ve önemli olduğunu göstermektedir.

Bir kitabın etkinliği ilk olarak öğretim programının öğeleri olan hedef, içerik, öğretme-öğrenme etkinlikleri ve değerlendirme boyutlarına uygun olup olmamasına göre değerlendirilebilir. Kitap değerlendirme sürecinin daha iyi anlaşılmasını sağlamak için 9. sınıf dil seviyesi ve Power Up 9 ders kitabından kısaca bahsetmek faydalı olacaktır. 9. sınıf İngilizce dersi öğretim programı, Avrupa Ortak Metninde açıklanan A1 (beginner) ve A2 (elementary) seviyelerine karşılık gelmekte olup dilin temel seviyede kullanımını hedeflemektedir. Bunun temelindeki mantık, öğrencilerin 2-8. sınıf İngilizce dersi programına göre 8. sınıfın sonunda A2 seviyesinde olması beklense de 9. sınıf İngilizce dersine farklı kapasite ve dil öğrenim geçmişi ile başlamalarından dolayı, daha önceki sınıflarda öğrenilen içeriğin tekrar edilmesi ve değerlendirilmesine ihtiyaç olmasıdır. 9. sınıf İngilizce dersinde kullanılan Power Up 9, öğrenci kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kitabından oluşan bir kitap setidir. MEB tarafından belirlenen komisyonun yazmış olduğu ders kitabı ilk kez 2015-2016 eğitim-öğretim yılında kullanılmaya başlanmış ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında da kullanılmıştır. Kitap modüler sisteme göre yazılmış olup, her ünitenin kendi içinde bir bütün olduğu, ünitelerin içeriğinde devamlılığın bulunmadığı bir düzene sahiptir.

Türkiye’de ortaöğretim düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin neredeyse tamamının birinci yabancı dilinin İngilizce olduğu düşünüldüğünde, İngilizce öğretiminde kullanılan ders kitaplarının etkin bir yabancı dil öğretimi açısından son derece önemli olduğu bilinen bir gerçektir. MEB, ders kitaplarını eğitimde fırsat eşitliği kapsamında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtmaktadır. Ders kitaplarının değerlendirilmesi görevi 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanarak Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından komisyonca yapılmaktadır (RG,12.04.2011/27903). Alanyazın incelendiğinde Power Up 9 kitabına ilişkin yapılmış bir çalışma bulunmadığı görülmüştür. Bu bağlamda, öğretmenlerin ders kitabı değerlendirmesi ile ilgili farkındalık kazanmalarına ve kitabı analitik bir bakış açısı ile incelemelerine olanak sağlayacağı düşünülmektedir. Uzmanlardan gelen görüşler doğrultusunda ise kitabın programa uygunluğunun teorik açıdan irdelenmesi ve geliştirmek için neler yapılabileceği konusunda veri sağlanacağına inanılmaktadır. Sonuç olarak, kitabın güçlü ve zayıf yönlerinin belirlenmesinin, verimli olarak kullanılabilmesi için ve yeni kitap yazım sürecinde, ders kitabı hazırlayan uzmanlara, öğretmenlere, komisyon üyelerine, yayınevlerine ve kitap yazarlarına bilgi ve örnek teşkil etmesi bakımından faydalı olacağı kanısı taşınmaktadır.

Bu araştırmanın temel amacı, devlet ortaöğretim okulları dokuzuncu sınıf İngilizce öğretiminde kullanılan Power Up 9 ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabını öğretmen ve alan uzmanı görüşleri doğrultusunda incelemektir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

İngilizce öğretmenleri ve alan uzmanlarının;

1. Programın 4 temel boyutu açısından Power Up 9 ders kitabına ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Power Up 9 öğrenci çalışma kitabının işlevine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Power Up 9 öğretmen kılavuz kitabının işlevine ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Power Up 9 ders kitabının farklı başarı düzeylerindeki okullarda kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Power Up 9 ders kitabının fiziksel özellikleri, içerik, dilbilgisi ve yazım kurallarına uygunluğuna ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışma, Power Up 9 ders ve çalışma kitaplarının ortaöğretim dokuzuncu sınıf İngilizce öğretim programına uygunluğuna ilişkin, öğretmen ve alan uzmanı görüşlerinin incelendiği nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı; algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği bir araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Pozitivist paradigmanın aksine, postpozitivist paradigmayı yansıtan nitel araştırma tek bir gerçekliğe değil katılımcıların çeşitli bakış açılarına dayalı, titiz bir şekilde yürütülen veri toplama ve analiz sürecinden oluşmaktadır. Varsayımlar ile başlayan bir araştırma yaklaşımı olan nitel araştırma, yorumlayıcı bir çerçeve ve sosyal bir sorun olarak değerlendirilen bir problemde bireylerin amaçlarını keşfetmeye yönelik soruların çalışılması sürecidir (Creswell, 2013). Çalışmada, nitel araştırma deseninin kullanılmasının nedeni ders kitabının öğretim programına uygunluğunu derinlemesine, kullanıcıların deneyimlerine dayalı olarak teorik ve uygulama boyutunda incelemektir. Böylelikle uzman ve öğretmenlerin görüş ve deneyimlerinin birincil elden ve detaylı bir şekilde ortaya koyulması amaçlanmıştır. Araştırmada öğretmen ve uzman görüş ve düşüncelerini ortaya çıkarmak için görüşme tekniği uygulanmıştır. Görüşme, sosyal bilimlerde ve özellikle de sosyolojide en sık kullanılan araştırma yöntemlerinden birisidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmada yarı-yapılandırılmış bireysel görüşme tekniği kullanılmıştır. Bunun nedeni, yarı-yapılandırılmış görüşmelerin belli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik sağlamasıdır. Bireysel görüşme yapılmasında amaç, kişiye özel bilgilerin derinlemesine ve birinci kaynaktan ancak bireysel görüşmelerle elde edilebilmesidir. Ayrıca 9. sınıf İngilizce ders kitabı Power Up 9, çalışma kitabı ve öğretmen kitabı programa uygunluk açısından doküman analizi tekniği kullanılarak incelenmiş ve yorumlanmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Bu çalışmada, doküman analizi, görüşme tekniğiyle birlikte, elde edilen bulguları karşılaştırmak ve verileri çeşitlendirerek araştırmanın geçerliğini arttırmak amacı ile kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ege bölgesinde bir ilde görev yapmakta olan 15 İngilizce öğretmeni (4 erkek, 11 kadın) ve çeşitli üniversitelerde görev yapmakta olan 5 alan uzmanı oluşturmaktadır. Öğretmenlerden üçü yüksek lisans, on ikisi lisans mezunu olup, mesleki kıdemleri 12 ila 36 yıl arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan K-1 ve K-10 kodlu

öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı kitap inceleme komisyonunda görevli öğretmenlerdir. Bu iki öğretmenin kitap inceleme ölçütleri ve sürecine ilişkin komisyon çalışmalarında elde ettiği deneyim ve birikimin, araştırmadan elde edilecek veriler için ayrıca bir olumlu katkı sağladığı düşünülmektedir. Çalışma grubu oluşturulurken, amaçlı örneklem tekniklerinden maksimum çeşitlilik örnekleme tercih edilmiş ve TEOG sınavı yerleştirme puanlarına göre alt, orta ve üst başarı düzeylerinden okullar belirlenmiştir. Bu okullarda görev yapan hem lisans hem de lisansüstü eğitim derecelerine sahip olanlardan, farklı cinsiyet ve mesleki kıdemlerden olmaları göz önünde bulundurulmuştur. Aynı zamanda Anadolu Lisesi, İmam Hatip Lisesi, Mesleki ve Teknik Lise ve Çok Programlı Lise olmak üzere tüm okul türleri çalışmaya dahil edilerek, olabildiğince zengin veri elde edilmeye çalışılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğinde amaç, göreceli olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve probleme taraf olabilecek bireylerin çeşitliliğini maksimum derecede yansıtmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Alan uzmanlarının belirlenmesinde maksimum çeşitlilik örnekleme tekniğine ek olarak ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Bu bağlamda, İngilizce öğretimi veya eğitim programları ve öğretim alanında en az doktora tez aşamasında olan farklı mesleki deneyim süresine sahip, farklı üniversitelerde görev yapmakta olan uzmanlar belirlenmiştir. Uzmanların mesleki kıdemleri 14 ila 17 yıl arasında değişmektedir. Uzmanlardan ikisi, eğitim programları ve öğretim alanında, birisi de İngilizce öğretmenliği alanında doktora yapmışlardır. Diğer iki uzmandan birisi İngilizce öğretmenliği, diğeri de eğitim programları ve öğretim alanında doktora tez aşamasında bulunmaktadır. Araştırmanın doküman analizi boyutunu, Power Up dokuzuncu sınıf İngilizce ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabı oluşturmaktadır.

Bilimsel araştırma etiğine uygun olarak, okulların, öğretmenlerin ve uzmanların gerçek isimleri verilmemiştir. Bunun yerine okullar TEOG yerleştirme puanlarına dayandırılarak yapılan gruplandırma sonucu, okul düzeyleri için “alt, orta, üst” şeklinde, öğretmenler için “K-1, K-2...” şeklinde ve uzmanlar için de “U-1, U-2...” şeklinde kodlanmıştır. Araştırmaya katılan öğretmen ve uzmanlar ile ilgili bilgiler Tablo 1 ve Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 1.*Öğretmen Çalışma Grubu*

Öğretmenin Kodu	Cinsiyet	Hizmet Yılı	Eğitim Düzeyi	TEOG Puanına Göre Çalıştığı Okul Düzeyi
K-1	Erkek	16	Yüksek Lisans	Üst
K-2	Kadın	21	Lisans	Üst
K-3	Kadın	19	Yüksek Lisans	Üst
K-4	Kadın	17	Lisans	Üst
K-5	Erkek	23	Lisans	Üst
K-6	Erkek	32	Lisans	Orta
K-7	Kadın	17	Lisans	Orta
K-8	Kadın	16	Lisans	Orta
K-9	Erkek	18	Lisans	Orta
K-10	Kadın	17	Lisans	Orta
K-11	Kadın	18	Lisans	Alt
K-12	Kadın	14	Yüksek Lisans	Alt
K-13	Kadın	36	Lisans	Alt
K-14	Kadın	16	Lisans	Alt
K-15	Kadın	12	Lisans	Alt

Tablo 2.

Uzman Çalışma Grubu

Uzmanın Kodu	Cinsiyet	Hizmet Yılı	Eğitim Düzeyi/Bölüm
U-1	Kadın	15	Doktora Tez Aşamasında / İngilizce Öğretmenliği
U-2	Erkek	14	Doktora Tez Aşamasında /Eğitim Programları ve Öğretim
U-3	Erkek	17	Doktora / İngilizce Öğretmenliği
U-4	Kadın	14	Doktora / Eğitim Programları ve Öğretim
U-5	Kadın	15	Doktora / / Eğitim Programları ve Öğretim (ABD)

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilmiş, açık uçlu sorulardan oluşan, yarı-yapılandırılmış görüşme formu ve doküman incelemesi aracılığı ile toplanmıştır. Öğretmen ve uzmanların Power Up 9 kitabına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak için, araştırmacı tarafından, ilgili alanyazın taraması yapılmış ve var olan anket, ölçek ve görüşme formları (Cunningsworth, 1995; Litz, 2005; Tekir ve Arıkan, 2007; Çelik, 2011; Canpolat, 2010; Demir ve Ertaş, 2014; Özdemir ve Ulaş, 2007) incelenerek, dokuzuncu sınıf öğretim programı doğrultusunda, bir yarı-yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. 18 adet taslak sorudan oluşan görüşme formu, öğretim programlarının hedef, içerik, öğrenme öğretme durumları ve değerlendirme boyutlarına göre düzenlenmiş olup, her bir ögeye yönelik sorular hazırlanmıştır. Taslak görüşme formuna ilişkin beş öğretim üyesinden uzman görüşü alınmıştır. Bu değerlendirmeler sonunda, gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra görüşmenin üç İngilizce öğretmeniyle pilot uygulaması gerçekleştirilmiş, sorularda anlaşılabilirlik ve soruların işlerliği deneyimlenmiştir. Pilot uygulamanın sonucunda, toplam 18 sorudan oluşan öğretmen görüşme formu; toplam 15 sorudan oluşan uzman görüş formu son halini almıştır. Görüşmenin yapılabilmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izin yazı ile alınmıştır. Araştırmaya katılan on beş öğretmenden biri görüşme esnasında ses kayıt cihazı bulunmasını kabul etmediğinden, bu öğretmenle yapılan görüşme not tutma tekniğiyle gerçekleştirilmiştir. Uzmanların hepsi ses kaydı alınmasını kabul etmişlerdir. Görüşmeler sırasında katılımcıların tümüne aynı ortam sağlanmaya çalışılmıştır. Öğretmenlerle yapılan en uzun görüşme 50 dakika, en kısa görüşme 40 dakika sürmüştür ve toplam 50 sayfa öğretmen görüşme ham verisi elde edilmiştir. Uzmanlarla yapılan en uzun görüşme 76 dakika, en kısa görüşme de 50 dakika sürmüştür ve toplam 25 sayfa uzman görüşme ham verisi elde edilmiştir.

Öğretmen ve uzman görüşlerine ilişkin verilerini farklı bir açıdan tartışabilmek için doküman analizine de başvurulmuştur. Görüşme formunda yer alan sorular ve öğretim programının temel öğeleri olan; hedef, içerik, öğrenme öğretme durumları ve değerlendirme boyutları ile ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabının içerik, yazım kuralları ve dilbilgisi kurallarına uygunluğunu incelemek amacı ile doküman incelemesi yapılmıştır. Bu kapsamda, dokuzuncu sınıf ders kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı incelenmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada, doküman analizine ilişkin Power Up 9 kitabı; fiziksel özellikler, hedef, dil seviyesi, içerik düzeni, yeni program ilkelerine uygunluk, farklı öğrenme stillerine hitap etme, düzenleme ve içeriğin gerçeğe yakınlığı, açıklamalarının açıklığı ve anlaşılabilirliği ve değerlendirme boyutları ile içerik, yazım kuralları ve dilbilgisi kurallarına uygunluğu açısından içerik analizi yapılarak incelenmiştir.

Araştırmada, görüşmelerden elde edilen verilerin analiz edilmesinde nitel veri analizi tekniklerinden “tümevarımsal içerik analizi” kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda çözümlenmeler, nicel çalışmalara göre daha az yapılandırılmış, daha çok açıklayıcıdır. Nitel bir veri toplama yöntemi olan görüşmelerde genelleme kaygısı olmadığından, sayısallaştırmaya da gerek yoktur. Bundan dolayı sonuçları verirken istatistiksel testlere ya da tablolara gerek yoktur. Verilerin analizinde içerik analizi en uygun yöntemdir (Çokluk, Oğuz ve Yılmaz, 2011). İçerik analizinde temel amaç, elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır.

Verilerin analizi sürecinde ilk aşamada elde edilen ham veri cümleleri kelime kelime tekrar okunarak anahtar kavramların açık kodlaması yapılmış, ikinci aşamada alanyazın doğrultusunda tipolojik analiz yapılmıştır. Bu analiz tekniğinin uygulanmasında amaç, kullanılan veri toplama yönteminin incelenmesinde sağladığı kolaylık ve ilk ve son görüşmeleri karşılaştırma olanağı sunmasıdır (Hatch, 2002). Analiz sırasında her bir alt amaçla ilişkili olarak görüşme soruları birer tema/boyut şeklinde oluşturulmuş ve bu tema ve kodlamalar doğrultusunda bulgular, katılımcılardan birebir alıntı yapılarak, yorum yapılmaksızın raporlaştırılmıştır. İçerik analizi sonuçlarına göre temalar altında toplanan veriler Ek-1’de tablo şeklinde verilmiştir.

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirlik kavramları, nicel araştırmalarda olduğu gibi açıklanamayacağı için bu kavramların oluşturulmasına ilişkin pek çok bakış açısı ortaya çıkmış, nicel yaklaşımların nitel karşılıkları bulunarak belli stratejiler önerilmiştir (Creswell, 2013). Bu bakış açılarından birini geliştirmiş olan Lincoln ve Guba (1985) nitel bir çalışmanın güvenilirliğinin sınanması için *güvendiuyulabilirlik* ölçütleriyle açıklanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bir çalışmanın güvendiuyulabilirliği, inandırıcılık, aktarılabirlik, güvenilebilirlik ve onaylanabilirlik terimleriyle açıklanmaktadır. Günümüzde nitel raporlarda halen yaygın olarak kullanılan bu ölçütler, bu araştırmanın verilerinin elde edilmesi, analizi ve raporlaştırılmasında uygulanan yöntemleri açıklamakta kullanılmıştır. Bu doğrultuda araştırmada inandırıcılığın sağlanması için iki farklı özellikteki grupta görüşme yapılmış ve doküman analizi yapılarak verilerin çeşitliliği sağlanmıştır. TEOG yerleştirme sonucuna göre alt, orta ve üst düzey okullarda çalışan on beş öğretmen ve çeşitli üniversitelerde görev yapan uzmanlar seçilerek, araştırma örnekleminin analitik genelleme yapmaya olanak verecek ölçüde çeşitlendirilmesi sağlanmıştır. Katılımcılardan elde edilen verilerin doğruluğu tekrarlı sorgulamalar yoluyla teyit edilmiştir. Çalışma boyunca araştırmacı ve danışman tarafından sık sık bir araya gelinerek verilerle ilgili derinlemesine analiz yapılmış ve yorumlar irdelenmiştir. Verilere ilişkin tema ve kategoriler oluşturulmuş ve açık kodlama yapılmıştır. Görüşmelerden elde edilen kayıtların çözümlenmesinde ortaya çıkabilecek yanıtların azaltılması için çözümlenme tutarlılığına bakılmıştır. Bu amaçla, rastgele seçilen iki görüşme formu başka bir uzman tarafından da kodlanmış ve Miles ve Huberman’ın formülü (Güvenirlik= görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı X 100) kullanılarak kodlar arasındaki uyuma bakılmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Bu çalışmalar sonucunda iki kodlayıcı arasındaki uyuma katsayısı, öğretmen görüşme formu için .87, uzman görüşme formu için ise .89 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman’a göre .80’lik uyum yüzdesi kabul edilebilir orandır. Araştırmanın sonucunda elde edilen veriler

alanyazında yer alan önceki araştırmaların bulgularıyla karşılaştırılarak sonuçların analitik genellenebilirliği sağlanmıştır. Aktarılabirlik ölçütünün sağlanmasına ilişkin çalışmanın teorik boyutu, örneklem seçiminin nasıl yapıldığı (amaçlı örnekleme), katılımcı sayısı gibi çalışmanın planlanmasından uygulanmasına her adım açık ve detaylı bir şekilde tanımlanmış, katılımcı görüşleri doğrudan alıntılar yapılarak verilmiş ve analiz süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Böylelikle benzer çalışma yapacak araştırmacılara karşılaştırma ve değerlendirme imkanı sunulmuştur. Çalışmanın güvenilebilirliğine ilişkin aynı konuda farklı grup üyeleriyle bireysel görüşmeler ve doküman analizi yapılarak yöntem ve veri kaynağında çeşitleme yapılmıştır. Her aşamada uzman incelemesine yer verilmiş ve süreç değerlendirmesi yapılmıştır. Böylelikle farklı kaynaklarla elde edilen sonuçların karşılaştırılarak araştırma sonuçlarının güçlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın onaylanabilirliğinin sağlanması için açık uçlu sorulardan oluşan araştırma soruları açık ve eksiksiz bir şekilde yazılmış, pilot görüşmeler gerçekleştirilmiş, görüşmeler ses kayıt cihazıyla kaydedilmiş ve bunlar yazıya dökülerek ham veriler elde edilmiştir. Kodlama yapılarak analiz edilen bulgular tema ve kodlar halinde oluşturulmuş ve yorum katılmaksızın birebir alıntılar yoluyla sistematik ve net bir şekilde sunulmuştur. Böylelikle araştırmadan elde edilen bulguların doğruluğu bu stratejilerle açıklanarak çalışmanın güvendiuyulabilirlik ölçütleri teyit edilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde Power Up 9 İngilizce ders kitabının dokuzuncu sınıf İngilizce öğretim programına uygunluğu ve kitabın farklı düzeylerdeki okullarda kullanımı, çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının işlevine ilişkin öğretmen ve uzman görüşleri ile doküman analizi bulguları dokuz alt tema halinde açıklanmıştır. Her temada doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Hedef (Kazanım) Boyutuna Uygunluğu

Power Up 9 ders kitabının hedef boyutuna ilişkin bulguların analizinde, dersin hedeflerini gerçekleştirmeye uygunluk, öğretmen ihtiyaç ve beklentilerine uygunluk, öğrenci ilgi ve beklentilerine uygunluk, kitabın dil seviyesinin A1 / A2 düzeyine uygunluğu olmak üzere altı ana başlık üzerinde çalışılmıştır.

Ders kitabının dersin hedeflerini gerçekleştirmeye uygunluğuna ilişkin 5 öğretmen (K.1, K.2, K.3, K.14, K.15) kitabın dersin hedeflerini genel anlamda gerçekleştirmeye uygun olduğunu; 10 öğretmen (K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.10, K.11, K.12, K.13) kitabın dersin hedeflerini gerçekleştirmek için yeterli ve uygun etkinlik içermediğini, dil seviyesinin ağır olduğunu ve içeriğinin çok yoğun olduğunu belirtmişlerdir. Uzmanların ise hepsi genel anlamda kitabın A1-A2 düzeyine yönelik iletişimsel dil becerilerini geliştirmeye yönelik bir kitap olduğunu, ancak bunun teorik anlamda böyle olsa da, asıl önemli noktanın kitabın uygulamada bu hedeflere ulaşması olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuca göre uzmanların öğretmenlere kıyasla daha olumlu görüşe sahip olduğu görülmektedir.

Ders kitabının öğretmen ihtiyaç ve beklentilerine uygunluğu ile ilgili tüm öğretmenler olumsuz yanıt verirken, uzmanların tümü kısmen uygun olduğunu ifade etmiştir. Uzmanlar, kitabın hedeflenen seviyede olmasının, içeriğin büyük ölçüde güncel olmasının ve iletişime dayalı

etkinlikler içermesinin olumlu noktalar olduğunu belirtmişlerdir. Bunun yanında, tüm öğretmenler ve uzmanlar kitabın dijital ortama uygun olmadığını, yeterli ve uygun etkinlik içermediğini, kitaptaki etkinlik, okuma parçası ve resimlerin bu yaş grubuna çok hitap etmediğini ve bunların güncellenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Ders kitabının öğrenci ilgi ve beklentilerine uygunluğuna ilişkin 8 öğretmen (K.1, K.2, K.3, K.4, K.9, K.11, K.12, K.13) olumlu, 7 öğretmen (K.5, K.6, K.7, K.8, K.10, K.14, K.15) olumsuz görüş bildirirken; 3 uzman (U.2, U.3, U.4) olumlu, 2 uzman (U.1, U.5) olumsuz görüş bildirmiştir. Olumlu görüş bildiren öğretmen ve uzmanlar, kitabın güncel olduğunu, öğrenci gelişim seviyesine uygun olduğunu, ancak içeriğin daha ilgi çekici hale getirilmesi gerektiğini ve etkinliklerin çeşitlendirilmesi gerektiğini dile getirmişlerdir. Olumsuz görüş bildirenler ise öğrenci yaş ve seviyesine uygun bulmadıklarını, içeriğin genel anlamda güncel olmasına rağmen bazı görsel ve okuma parçalarının daha güncel hale getirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Ders kitabının dil seviyesinin A1 / A2 düzeyine uygunluğu ile ilgili, 5 öğretmen (K.1, K.2, K.3, K.4, K.5) genel anlamda uygun olduğunu, 10 öğretmen (K.6, K.7, K.8, K.9, K.10, K.11, K.12, K.13, K.14, K.15) ise bu seviyenin yukarısında olduğunu ifade etmişlerdir. Uzmanların hepsi genel anlamda kitabın seviyesinin uygun olduğunu, ancak bazı bölümlerde dengesizlikler olduğunu, seviyenin özellikle okuma parçalarında geçen yapı ve kelimelerde yukarıya çıktığını ve bunun düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ders kitabının İngilizce dersi öğretim programının hedef (kazanım) boyutuna uygunluğuna ilişkin tema ve kodlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Öğretim Programının Hedef (Kazanım) Boyutuna Uygunluğu

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Hedef (Kazanım) Boyutuna Uygunluğu	Dersin Hedeflerini Gerçekleştirmeye Uygunluğu	Uygun Uygun ve yeterli etkinlik içermiyor Dil seviyesi ağır İçerik çok yoğun
	Öğretmen İhtiyaç ve Beklentilerine Uygunluk	Kısmen uygun Uygun değil Güncel Dijital ortama uygun değil Yaş grubuna uygun değil Yeterli ve iyi etkinlik içermiyor
	Öğrenci İlgi ve Beklentilerine Uygunluk	Uygun Güncel Öğrenci gelişim seviyesine uygun İlgi çekici hale getirilmeli Uygun değil Yaş grubuna uygun değil Bazı materyaller güncel değil
	Kitabın Dil Seviyesinin A1/A2 Düzeyine Uygunluğu	Uygun A1/A2 düzeyinden yüksek Bazı bölümler seviyenin üzerinde Seviye tüm kitapta aynı düzeyde olmalı

Konuya ilişkin öğretmen ve uzman görüşlerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

K.3: Çok güncel diyemem. Mesela öğretmen olarak, özellikle kültürel ayrılıkların verildiği paragraflar görmeyi çok isterim ki ben de keyif alıp motive olabileyim. Bunun dışında dijital ortama uygun bir kitap değil. En büyük eksikliklerden biri de bu zaten. Piyasadaki kaynak kitapların dijital opsiyonlarına baktığımızda da

alınması gereken çok yol var. Kesinlikle geliştirilmesi gerekiyor. Yeterli ve uygun etkinlikler de maalesef yok. Bu kitabı işlerken maalesef ekstra ne işleyebilirim diye sorarken buluyorsunuz kendinizi.

K.12: I-tool yok, zaten dinlemeleri EBA'dan indiriyoruz. Akıllı tahtaya uygun hiçbir aktivite yok. Güncellik bakımından biraz yenilenme var, ama mesela ünlüler ile ilgili ünitedeki ünlülerin güncellenmesi gerekiyor. Çünkü yaş grubuna uygun değil. A1, A2 için evet ama kitap dinleme ve konuşma ağırlıklı bir kitap olduğu için dilbilgisi kısmını bizim takviye etmemiz gerekiyor hep. Bu konuda eksik olduğunu düşünüyorum. Aktivite sayısı çok az. İyi bir devlet okulundan gelen bir öğrenci aktiviteleri kolaylıkla yapar, ama bu okulda benim öğrencilerim yapamaz. Mesela bu metinde “need to, superlative, present simple” aynı anda veriliyor, yani bir sürü (1. ünite, sayfa 22) kalıbı aynı anda bilmesi gerekiyor.

U.1: Öğretmen beklentileri ve ihtiyaçları ile ilgili bir analiz yapılması gerekiyor tabi ilk önce. Güncel olmaya çalışılmış. Dijital ortama uygunluk; cd olmadığı için çok yetersiz. Etkinlikler de yetersiz maalesef. Dört dil becerisini geliştirmesi gerekiyor. Etkinlikler çok sıradan, farklı etkinlikler içermesi gerekiyor. Çeşitlilik yok, burada öğretmene çok rol düşüyor öğretmenin eksiklikleri bulması gerekiyor, burada da öğretmenin yeterliliği sorgulanabilir tabi.

U.4: A1 / A2 temel seviyeye uygun. Ağır değil hatta bana sade bile geldi. Tez çalışmam için ortaokul kitabını incelediğimde, o kadar fazla kelime vardı ki, bu 9. sınıf kitabı ona kıyasla daha basit geldi bana.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının İçerik Boyutuna Uygunluğu

Power Up 9 ders kitabının içerik boyutuna ilişkin bulguların analizinde, yeni program ilkelerine uygunluk (iletişimsel dil yaklaşımı, eklektik yaklaşım, işbirlikli öğrenme), öğrenci özerkliğini geliştirme ve destekleme, farklı öğrenme stillerine hitap edecek şekilde etkinlik içermesi, düzenleme ve içeriğin gerçeğe yakınlığı, gerçek yaşam dil ihtiyaçlarına ve ilgilerine hitap etme, kalıcı öğrenmeyi sağlamak için (sarmallık) tekrar sağlama, içeriğin multimedya, internet siteleri ve teknoloji ile desteklenmesi ve tema organizasyonu olmak üzere sekiz ana başlık üzerinde çalışılmıştır.

Ders kitabının yeni program ilkelerine uygunluğuna ilişkin (iletişimsel dil yaklaşımı, eklektik yaklaşım, işbirlikli öğrenme vs. içermesi) öğretmenlerin hepsi kitabın temelde bu ilkelere göre tasarlandığını ancak kitaptaki yöntem ve tekniklerin bunu yansıtmadığını; 4 uzman (U.1, U.2, U.3, U.4) kitabın temelde bu ilkelere göre tasarlandığını, 1 uzman (U.5) ise kitabın gerçek anlamda iletişimsel yaklaşımı yansıtmadığını ifade etmiştir.

Ders kitabının öğrenci özerkliğini geliştirme ve desteklemesi ile ilgili tüm öğretmen ve uzman görüşleri aynı doğrultuda olup, öğrenci özerkliğini geliştirmeyi çok az desteklediği yönündedir. Bunun sebebi olarak da öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesinin düşük olması, dil seviyelerinin düşük olması ve öğrencilerin motivasyon ve isteklerinin düşük olmasından dolayı proje gibi ders dışı hazırlık gerektiren görevleri yerine getirmemeleri gösterilmiştir.

Ders kitabının farklı öğrenme stillerine hitap edecek şekilde etkinlik içermesine ilişkin 6 öğretmen (K.1, K.10, K.11, K.12, K.14, K.15) kitabın farklı öğrenme stillerine hitap edecek etkinliklere kısmen yer verildiğini, 9 öğretmen ise (K.2, K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.13) yeterli etkinlik içermediğini ifade etmiştir. Uzmanların hepsi kitabın farklı öğrenme stillerine kısmen hitap ettiğini ve etkinliklerin yeterli çeşitlilikte olmadığını, genelde tipik etkinliklerden oluştuğunu belirtmişlerdir. Öğretmen ve uzmanlar kitabın genel anlamda görsel öğrenme stiline hitap ettiği, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri boyutunda etkinliklerin çok yetersiz olduğu konusunda görüş birliği sağlamışlardır.

Ders kitabının düzenleme ve içeriğin gerçeğe yakınlığı ile ilgili öğretmen ve uzman görüşleri birbiriyle uyumludur. 13 öğretmen (K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.10, K.11, K.13, K.14, K.15) kitabın içeriğinin kısmen otantığe yakın olduğunu, 2 öğretmen (K.1, K.12) sadece var olan görsellerle gerçeğe yakınlık sağlanamayacağını, uzmanların ise hepsi kitabın genelinde görsellerin otantik olduğunu, diğer içeriğin ise zayıf kaldığını belirtmişlerdir. Tüm katılımcılar kitabı gerçeğe yakın materyal kullanma konusunda çok yetersiz bulduklarını, özellikle metinlerin, işitsel materyallerin ve el çizimi bazı resimlerin gerçeklikten uzak olduğunu ifade etmişlerdir.

Ders kitabının gerçek yaşam dil ihtiyaçlarına ve ilgilerine hitap etmesine ilişkin tüm öğretmen ve uzmanlar aynı fikirde olup, kitabın temel İngilizceyi iletişimsel bir yaklaşımla öğretmeye çalıştığını ifade etmişlerdir. Alt ve orta düzeydeki okullarda görev yapan 10 öğretmen (K.6, K.7, K.8, K.9, K.10, K.11, K.12, K.3-13, K.14, K.15) buna ek olarak, kitabın dil seviyesinin birçok bölümde A1 ve A2 seviyesinin üzerine çıktığını, bunun da genel hedefe ulaşmayı olumsuz etkilediğini belirtmiştir.

Ders kitabının kalıcı öğrenmeyi sağlamak için (sarmallık) tekrar sağlaması ile ilgili tüm öğretmen ve uzmanlar, kitapta sistematik bir sarmallığın olmadığı yönünde ortak görüşe sahiptirler. Bunun nedeninin kitabın modül olarak tasarlanması olduğunu belirten katılımcılar, ünitelerde yapı ve kelimelerin tekrar edilmesinin kalıcılık açısından çok gerekli ve önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Ders kitabının multimedya, internet siteleri ve teknoloji ile desteklenmesine ilişkin öğretmen ve uzmanların tümü kitabın teknoloji desteğinin olmadığını, teknoloji ile büyüyen bir öğrenci kitlesi için bunun çok büyük bir eksiklik olduğunu ifade etmişler ve kitabın teknoloji ile desteklenmesi gerektiğini dile getirmişlerdir.

Ders kitabının tema organizasyonuna ilişkin öğretmen ve uzmanların tümü temaların öğrencilerin yaş ve ilgilerine göre seçilmiş olduğunu, ancak temaların ünitelerde işleniş biçiminin birbirinden bağımsız olduğunu ve daha ilgi çekici bir içerikle zenginleştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Kitabın İngilizce dersi öğretim programının içerik boyutuna uygunluğuna ilişkin tema-kod listesi Tablo 4'te detaylı bir şekilde verilmiştir.

Kitabın İngilizce dersi öğretim programının içerik boyutuna uygunluğuna ilişkin öğretmen ve uzman görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir.

K.1: Genel anlamda iletişimsel yaklaşım kullanılmış, ancak doğru yöntem ve teknikler kullanılmamış. Eklektik yaklaşıma göre tasarlanmaya çalışılmış, ancak, tam olmamış. Projeler ütöpik, uygulanması zor.

K.6: Kendi kendini destekleyecek, geliştirecek ve zorlayacak öğrenci grubunu bulmak çok zor. Öğrencilerimiz geçmişten beri özerk değil zaten. Kitapta destekleyecek etkinlikler var ama öğrenci gruplarıyla tezatlık var. Araştırmaya alışkın ve hevesli öğrenci gruplarımız yok.

K.8: Özellikle okuma parçalarını düşününce A1 / A2 seviyesinin biraz üstünde kalıyor. Çocuklar 8. sınıftan geldiklerinde daha temel bir tekrara ihtiyaç duyuyorlar. Hedefi biraz aşılıyor bu kitap bu okul için.

K.6: Sarmallık zayıf. Konular birbirinden kopuk modüller şeklinde ve kelime ve yapılar çok da fazla tekrar etmiyor. Bu da öğrenilen yapıların kalıcılığını desteklemiyor.

K.15: Sadece EBA'dan kitabın PDF dosyasını ve dinleme kayıtlarını indirebiliyoruz, ama interaktif bir şekilde değil. Olması gerekir kesinlikle. Bu yönde güncellenmeli kitap.

U.3: Temel İngilizceyi veriyor. Türkiye’de çocukların neye ihtiyacı var, kaç yurtdışına gider bu tartışmalı bir konu tabii, ama seçtikleri kelime ve kalıplar (chunks and phrases) çok güzel. Günlük hayatta kullanabilecekleri çok fazla kelime var.

U.4: Hayır. Kitabın en büyük eksikliği burada. Multimedya, internet siteleri ve teknoloji ile desteklenmeli, özellikle çalışma kitabı desteklenmeli. İnteraktif artık her şey.

U.5: Ben kitabın communiative (iletişimsel) olduğunu düşünmüyorum. Örneğin, sayfa 107’deki “let’s talk”(hadi konuşalım) grup çalışması olarak tasarlanmış, ama bu bir görev (task) değil aslında. Kalp krizi sırasında kimi arayabilir ki insan... Mantıklı bir kurgu değil. Bu bir sorun çözme, bir şey üretme şeklinde karar verilip uzlaşılarak yapılacak bir task (etkinlik) değil. Adı öyle yazılmış ama içeriği öyle değil. Projeler de aynı şekilde. Yani bu kitap bizim eski kullandığımız kitaplardan farklı değil, sadece daha renkli. Temalar güncellenmiş ama işleniş çok yüzeysel. İçerik adını doldurmuyor yani.

Tablo 4.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Öğretim Programının İçerik Boyutuna Uygunluğu

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının İçerik Boyutuna Uygunluğu	Yeni Program İlkelerine Uygunluk	Uygun Kısmen uygun Yöntem ve teknikler uygun değil İletişimsel dil yaklaşımını yansıtmıyor
	Öğrenci Özerkliğini Geliştirme ve Destekleme	Çok az destekliyor Öğrenci hazırbulunuşluk düzeyi düşük Öğrenci ilgi ve motivasyonu düşük
	Farklı Öğrenme Stillere Hitap Edecek Şekilde Etkinlik İçerme	Kısmen içeriyor Yeterli etkinlik içermiyor Genel olarak görsel öğrenme sitiline hitap ediyor
	Düzenleme ve İçeriğin Gerçeğe Yakınlığı (Authencity)	Kısmen otantik Görseller genel anlamda otantik İşitsel materyaller ve metinler otantik değil Bazı el çizimi görseller çok zayıf
	Gerçek Yaşam Dil İhtiyaçlarına ve İlgilerine Hitap Etme	Temel İngilizceyi iletişimsel bir yaklaşımla öğretmeye çalışıyor Dil seviyesinin ağır hedefe ulaşmaya engel
	Kalıcı Öğrenmeyi Sağlamak İçin (Sarmallık) Tekrar Sağlama	Sarmallık yok Kitap modüler şekilde tasarlanmış Sarmal olmalı
	Multimedya, İnternet Siteleri ve Teknoloji ile Desteklenmesi	Desteklenmemiş Çok yetersiz Öğrenci kitesine uygun değil Desteklenmeli
	Tema Organizasyonu	Öğrenci yaş ve ilgisine yönelik seçilmiş Temaların işleniş birbirinden bağımsız Daha ilgi çekici içerikle zenginleştirilmeli

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Öğrenme Öğretme Süreci Boyutuna Uygunluğu

Power Up 9 ders kitabının öğrenme öğretme süreci boyutuna ilişkin bulguların analizinde, dört dil becerisinin dengeli ve bütünleşmiş bir şekilde öğretimi, anlama, üretme ve analitik becerilerin geliştirilmesini hedefleyen etkinliklere yer verilmesi, bağlamsal dilbilgisi öğretimi, bağlamsal kelime öğretimi, kelime yükü, yönergelerin açıklığı ve anlaşılabilirliği olmak üzere altı ana başlık üzerinde çalışılmıştır.

Ders kitabının dört dil becerisinin dengeli ve bütünleşmiş bir şekilde öğretimine ilişkin öğretmen ve uzman yorumlarında bazı farklılıklar mevcuttur. 10 öğretmen (K.1, K.2, K.3, K.5, K.6, K.7, K.9, K.13, K.14, K.15) dört dil becerisinin bütünleşmiş bir şekilde verildiğini, ancak dağılımın dengeli olmadığını, 5 öğretmen ise (K.4, K.8, K.10, K.11, K.12) becerilerin dengeli ve bütünleşmiş bir şekilde verilmediğini, özellikle yazma becerilerinin etkili şekilde öğretilmediğini ifade etmişlerdir. Uzmanların tümü dört dil becerisinin bütünleşmiş bir şekilde verilmeye çalışıldığını, ancak okuma metinlerinin daha detaylı çalışılması gerektiğini ve konuşma etkinliklerinin yapıların tekrarına değil, daha çok üretime dayalı bir şekilde düzenlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Ders kitabında anlama, üretme ve analitik becerilerin geliştirilmesini hedefleyen etkinliklere yer verilmesi ile ilgili öğretmen ve uzmanlar benzer görüşlere sahiptirler. 8 öğretmen (K.3, K.4, K.8, K.10, K.12, K.13, K.14, K.15) bu etkinliklere kısmen yer verildiğini, 7 öğretmen ise (K.1, K.2, K.5, K.6, K.7, K.9, K.11, K.12) yer verilmediğini belirtmiş; 3 uzman (U.2, U.3, U.4) yer verildiğini, 2 uzman ise (U.1, U.5) üretime dayalı etkinliklere gerektiği kadar yer verilmediğini ifade etmiştir. Öğretmenler ve uzmanlar, daha çok kelime çalışmaları üzerinde yoğunlaşan kitapta yazma etkinliklerinde strateji öğretimi yapılması gerektiğini ve daha çok üretime dayalı konuşma etkinliklerine yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Ders kitabının bağlamsal dilbilgisi öğretimine ilişkin öğretmen ve uzmanların tümü, kitabın iletişimsel yaklaşıma göre tasarlandığı için dilbilgisi öğretimi içermediğini, bu durumun öğrenci ve öğretmen açısından zorluk oluşturabileceğini, dilbilgisi öğretiminin gerek hatırlatıcı nitelikte gerekse yeni yapılarla karşılaşıldığında yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler, dilbilgisi öğretimi ihtiyacına kitapta yanıt alamadıklarından, bu durumu telafi etmek için sürekli ekstra hazırlık yapmak zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Kitabın sonunda konu anlatımı ve testlerden oluşan bir dilbilgisi referans bölümünün olması da bir uzman (U.3) tarafından önerilmiştir.

Ders kitabının bağlamsal kelime öğretimi ile ilgili öğretmen ve uzmanların hepsi olumlu görüşe sahiptir. Katılımcıların tümü, kelime öğretiminin bağlamsal olduğunu, ancak kitapta çok fazla kelime yükü olduğunu, bağlamların ve etkinliklerin çeşitlendirilerek düzenlenmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Ders kitabının kelime yüküne ilişkin 5 öğretmen (K.1, K.2, K.10, K.13, K.15) olumlu, 10 öğretmen (K.3, K.4, K.5, K.6, K.7, K.8, K.9, K.11, K.12, K.14) olumsuz; 2 uzman (U.1, U.5) olumlu, 3 uzman (U.2, U.3, U.4) olumsuz görüş bildirmiştir. Öğretmen ve uzman görüşleri benzerlik göstermektedir. Olumlu görüş bildiren öğretmen ve uzmanlar, sekiz yıl İngilizce öğrenme geçmişi olan öğrencilerin bu kelimelerin büyük bir kısmını bilmesi gerektiğini belirtirken; olumsuz görüşe sahip öğretmen ve uzmanlar, kitapta toplamda çok fazla kelime yükü olduğunu ve kelimelerin zorluk seviyesi ve sayı bakımından ünitelerde dengesiz bir dağılım gösterdiğini ifade etmişlerdir.

Ders kitabının yönergelerin açıklığı ve anlaşılabilirliği ile ilgili tüm öğretmen ve uzmanlar, genel anlamda yönergelerin açık ve anlaşılır olduğunu, ancak bazı yönergelerin uzunluğundan kaynaklanan anlama güçlüğüne neden olduğunu ifade etmişlerdir. Ders kitabının İngilizce dersi öğretim programının öğrenme öğretme süreci boyutuna uygunluğuna ilişkin tema ve kodlar Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Öğrenme Öğretme Süreci Boyutuna Uygunluğu

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Öğrenme Öğretme Süreci Boyutuna Uygunluğu	Dört Dil Becerisinin Dengeli ve Bütünleşmiş Bir Şekilde Öğretimi	Bütünleşmiş ancak dağılım dengeli değil Beceriler dengeli ve bütünleşmiş şekilde öğretilmiyor Yazma becerileri ihmal edilmiş
	Anlama, Üretme ve Analitik Becerilerin Geliştirilmesini Hedefleyen Etkinliklere Yer Verme	Yer verilmiş Kısmen Yer verilmemiş Üretme dayalı etkinlikler az Strateji öğretimi yapılmalı
	Bağlamsal Dilbilgisi Öğretimi	Dilbilgisi öğretimi yok Dilbilgisi öğretilmeli Dilbilgisi referans bölümü olmalı
	Bağlamsal Kelime Öğretimi	Var Bağlamlar ve etkinlikler çeşitlendirilmeli
	Kelime Yüklü	Normal Çok fazla Zorluk seviyesi ve kelime sayısı dağılımı ünitelerde dengesiz
	Yönergelerin Açıklığı ve Anlaşılabilirliği	Genelde açık ve anlaşılır Bazı yönergeler çok uzun, anlama gücünü yaratıyor

Kitabın İngilizce dersi öğretim programının öğrenme öğretme sürecine uygunluğuna ilişkin öğretmen ve uzmanların ifadelerinden bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

K.8: Kelime çalışmaları genelde tanıma düzeyinde. Ünitelerin altında kelime çalışmaları var ama kelimeler biraz ağır geldiği için yapmakta zorlanıyor çocuklar. Daha çok boşluk doldurma, eşleştirme şeklinde.

K.7: Gramer konuları ile ilgili hiç alıştırmaya yok. Tamam, gramer odaklı olmasın zaten, ama üniteye odaklanılan yapıları biraz çalıştırması lazım.

K.1: Kelime yükü bu okul için normal, ağır değil. Bizim öğrencilerimiz zaten bu kelimelerin çoğunu öğrenmiş olarak geldikleri için onlara basit bile kalıyor.

U.1: Kitapta dinleme ve konuşma var ama dinlemeye daha çok ağırlık verilmiş biraz daha üretme becerisi olan konuşmaya gerçek amaçlara yönelik olacak şekilde ağırlık verilmesi gerekir. Analitik becerilerde de yetersiz.

U.4: Kelime yükü çok. Bir üniteye 40 kelime var çocuk bunları nasıl ezberleyecek.... Öğretilmesi hedeflenen kelime sayısı çok fazla.

U.2: Bazı başlıklar çok dikkatimi çekiyor. Mesela “let’s listen and write” (dinleyelim ve yazalım) diyor, orada “let’s listen” (dinleyelim) dese yeterli. Çünkü arkasından yönergede “listen and fill in the blanks” (dinle ve boşlukları doldur) diyor. Alıştırmaların başlıkları gereksiz yere kafa karıştırıyor. Yönergelerle ilgili karışıklık var, mesela sayfa 54’teki yönerge çok uzun. Ama genel anlamda sorun yok diyebilirim.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Ölçme Değerlendirme Boyutuna Uygunluğu

Power Up 9 ders kitabının ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin bulguların analizinde, dilin günlük yaşamda kullanımını ölçen etkinlikler içermesi ve değerlendirme etkinlik türleri olmak üzere iki ana başlık üzerinde çalışılmıştır.

Ders kitabının dilin günlük yaşamda kullanımını ölçen etkinlikler içermesine ilişkin, tüm öğretmen ve uzmanlar aynı görüşe sahip olup, ders kitabında ünitelerin sonunda bulunan konuşma, yazma ve proje gibi etkinliklerin, dilin günlük yaşamda kullanımına yönelik olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler, bu etkinliklerin, mevcut öğrenci profili ve ders saatlerinin yetersizliği nedeniyle tam anlamıyla yapılamadığını, öğrencilerin seviyesine uygun olanların seçilerek zaman zaman yapıldığını ifade etmişlerdir.

Ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programında öğrencilerin çok yönlü ve karmaşık bir yapıya sahip olan dil becerilerinin ölçülebilmesi için geleneksel, alternatif ve elektronik ortamda değerlendirme yapılması gerektiği yer almaktadır. Hangi değerlendirme aracı kullanılırsa kullanılsın, öğretim programında vurgulanan temel nokta dört dil becerisinin kullanılmasına yönelik ve işlevsel temelli değerlendirme yapılmasıdır. Öğretmenler, geleneksel değerlendirme türlerinin (yazılı sınav ve sınıf içi katılım değerlendirmesi) mevcut programa uygun şekilde yapıldığını belirtmişlerdir. Ders kitabında yer alan alternatif değerlendirme etkinlik türleri ile ilgili tüm öğretmen ve uzmanlar, ünite sonlarında öz değerlendirme (self checklist), grup ve ikili çalışmalarda akran değerlendirmeleri ve öğretmen değerlendirmesi olduğunu belirtmişler; bilgisayar, anne/baba ya da e-portfolyo gibi farklı dönüt sağlayıcılarına yönelik değerlendirmelerin bulunmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmen ve uzmanlar, her öğrencinin okul dışında bilgisayara erişim imkanı olmadığından, bilgisayar destekli değerlendirmenin uygulanmasının teknik olarak mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Uzman ve öğretmenler, kitabın sürece dayalı değerlendirme etkinlikleri bakımından eksik olduğunu belirtmiş ve kitabın bu açıdan düzenlenmesini önermişlerdir. Buna ek olarak, iletişimsel becerilerin değerlendirilmesinin mevcut uygulamada sınıf ortamlarında etkin bir şekilde yapılamadığını dile getirmişler ve bu eksikliğin giderilmesinin önem arz ettiğini ifade etmişlerdir. Kitabın İngilizce dersi öğretim programının ölçme değerlendirme boyutuna uygunluğuna ilişkin tema ve kodlar Tablo 6'da detaylı bir şekilde verilmiştir.

Tablo 6.

Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Ölçme Değerlendirme Boyutuna Uygunluğu

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Ders Kitabının İngilizce Dersi Öğretim Programının Ölçme Değerlendirme Boyutuna Uygunluğu	Dilin Günlük Yaşamda Kullanımını Ölçen Etkinlikler İçermesi	İçeriyor Kısmen içeriyor Yazılı ve sözlü etkinlikler Yazma etkinlikler. Konuşma etkinlikleri Proje çalışmaları Etkinlikler verimli bir şekilde yapılamıyor
	Değerlendirme Etkinlik Türleri	Öz değerlendirme Akran değerlendirmesi Öğretmen değerlendirmesi Portfolyo yok, yer almalı Sürece dayalı değerlendirme yapılmalı Alternatif değerlendirme etkinlikleri kısmen yapılabiliyor

Konuya ilişkin öğretmen ve uzman görüşlerinden bazıları aşağıdaki gibidir.

K.15: Dilin günlük yaşamda kullanımını ölçen etkinlikleri kısmen içeriyor diyebilirim. Proje olarak 5. ünitenin sonunda ünlülere hayran olan birisinin mektup yazması var mesela, ama burada hangi aşamalardan gideceğiz, nelerden bahsedeceğiz bunlar soru cevap gibi olsa en azından birkaç ünite öğrenciler alışkanlık kazansa biraz daha güzel olurdu, yönlendirici değil maalesef.

K.4: Öz değerlendirme bölümleri var. Aralarda akran değerlendirmeleri var ama az. Zaten arkadaşının çalışmasını değerlendirebilecek yetkinlikte çok öğrenci bulunmaz. Bu seviye için biraz zor bence. Bunun dışında farklı bir değerlendirme türü yok.

U.1: Eğitimde değerlendirme çok önemli. Kitaptaki değerlendirme etkinliklerinin daha çok yazma, konuşma ve projeye yönelik olması güzel. Bunlar düzgün bir şekilde yapılıyorsa tabii amacına ulaşır.

Power Up 9 Öğrenci Çalışma Kitabının İşlevi

Power Up 9 öğrenci çalışma kitabına ilişkin bulguların analizinde, ders kitabını destekleyici etkinliklere yer verilmesi üzerinde çalışılmıştır. Bu bağlamda, tüm öğretmen ve uzmanlar çalışma kitabının ders kitabını desteklediğini, hatta ders kitabından daha ilgi çekici ve eğlenceli etkinlikler içerdiğini, ancak ders kitabında yer verilmemiş olan dilbilgisi etkinliklerine çalışma kitabında yer verilerek, öğrencilere yapıları tekrar etme ve pratik yapma imkanı sağlanması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrenci çalışma kitabının işlevine ilişkin tema ve kodlar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7.

Power Up 9 Öğrenci Çalışma Kitabının İşlevi

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Öğrenci Çalışma Kitabının İşlevi	Ders Kitabını Destekleyici Etkinliklere Yer Vermesi	Yer verilmiş Ders kitabından daha ilgi çekici Ders kitabından daha eğlenceli Dilbilgisi etkinlikleri eklenmeli

Çalışma kitabına ilişkin öğretmen ve uzman görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

K.7: Birazcık daha zengin içerikli olabilir. Biz worksheet (çalışma kağıdı) aramak zorunda kalmayabiliriz. Mesela ilk üniteye günlük hayattaki konuşmalar ile ilgili hiç doğru düzgün alıştırmaya yok.

K.14: Workbook (çalışma kitabı) ders kitabına göre çok daha ilgi çekici ve daha rahat. Öğrenciler de zaten hep onu yapmak istiyorlar ders kitabından çok çalışma kitabı işlemek istiyorlar. Ders kitabı da çalışma kitabı ayarında olsaymış daha iyi olurdu.

U.2: Yapılan her şeyi desteklemiş. Bulmacalar falan da var. Bunlar hoşuma gitti benim. Kelime çalışmaları var. Mesela Türkiye’den örnekler var. Güzel destekliyor.

U.4: Beğendim. Destekleyici aktiviteler uygun. Hatta kitaptan daha eğlenceli. Burada da resimlerde bazı sıkıntılar var. Sayfa 6’da “look at the picture and write the names of the items.” (resme bak ve eşyaların adlarını yaz) kısmında resimler çizilmiş, çok basit ve ilkökul seviyesi gibi duruyor. Kelime aktiviteleri güzel.

Power Up 9 Öğretmen Kılavuz Kitabının İşlevi

Power Up 9 öğretmen kılavuz kitabına ilişkin bulguların analizinde, kitabın ders işleme sürecini değerlendirmede rehberlik işlevi görmesi üzerinde çalışılmıştır. Bu bağlamda, tüm öğretmen ve uzmanlar öğretmen kılavuz kitabının yeterince yönlendirici ve rehberlik edici olmadığını ve cevap anahtarı kullanımının ötesine geçmediğini ifade etmişlerdir. 6 öğretmen (K.2, K.3, K.4, K.7, K.8, K.12) okullarına öğretmen kılavuz kitabı gönderilmediğini belirtmiş ve bunun çok büyük bir eksiklik olduğunu dile getirmişlerdir. Öğretmenler, öğretmen kılavuz kitabının alternatif sunuş ya da etkinlik türlerini önerilerle birlikte sunması gerektiğini belirtmişlerdir.

Uzmanlar da öğretmen kılavuz kitabında, ünite değerlendirme testleri, kitapta yer alan projeler için değerlendirme kontrol listeleri ve dilbilgisi konuları ile ilgili destekleyici etkinliklere yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Öğretmen kılavuz kitabının işlevine ilişkin tema ve kodlar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.

Power Up 9 Öğretmen Kılavuz Kitabının İşlevi

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Öğretmen Kılavuz Kitabının İşlevi	Dersin Nasıl Gittiğini Değerlendirmede Rehberlik İşlevi Görmesi	Yönlendirici değil Sadece cevap anahtarı işlevi var Alternatif yöntem ve teknikler içermeli Alternatif etkinlik önerileri olmalı Ünite değerlendirme testleri olmalı Değerlendirme kontrol listeleri eklenmeli

Konuya ilişkin öğretmen ve uzman ifadelerinden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

K.13: Kılavuz kitabın dinleme komutlarını vermesi örneğin bize yardımcı oluyor. Ama yönlendiriciliği eksik, cevap anahtarı olmanın ötesine geçmiyor. Dersin nasıl gittiği hakkında yardımcı olmuyor, bir rehber görevi görmüyor yani.

U.3: Çok açıklayıcı ve yönlendirici görünmüyor. Dilbilgisi desteği ile ilgili burada öğretmene yardımcı kaynak ve alıştırmaya verse çok iyi olurmuş. Öğrenci mutlaka dilbilgisi ile ilgili bir şey ister. Bu durumda öğretmen ekstra hazırlık yapacak kendisi. Ayrıca ünite değerlendirme testlerine yer verilmesi gerekir diye düşünüyorum. Bunlar öğretmene kolaylık sağlar ve ülke genelinde bir standart getirir her okulda uygulanınca.

U.5: Sadece cevap anahtarı gibi. ... Bir de kitapta projeler var. Bunların belli bir standartta değerlendirilmesi için öğretmene yönlendirici olacak değerlendirme kriterlerini içeren checklist (kontrol listesi) olmalı bence mutlaka. İlle de not vermek için değil, hangi projede ne beklediğini, ne kadar yapıldığını hem öğrencinin hem de öğretmenin görebilmesi için yani.

Power Up 9 Ders Kitabının Farklı Düzeylerdeki Okullarda Kullanımı

Power Up 9 kitabının alt, orta ve üst seviyedeki okullarda kullanımına ilişkin, tüm öğretmen ve uzmanlar ortak görüşe sahip olup, tek tip kitabın farklı seviyelerdeki okullarda okutulmasının doğru olmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmenler, kitabın TEOG puanına göre üst seviye okullar için basit, orta ve alt seviyedeki okullar için seviyelerinin üzerinde kaldığını belirtmişlerdir. Özellikle meslek liselerinde çok yoğun bir içeriğin öğrencileri çok zorladığını, her okul türünün kendi seviyesine uygun kitap seçerek öğretim yapması gerektiğini, en büyük sorunun kitabın seviyesinin uygunsuzluğundan kaynaklandığını vurgulamışlardır. Bir uzman (U.4) kitabın alt düzey okullarda tamamının değil, belli bir kısmının işlenmesinin o okul türünde yeterli olacağını ve kitap seçimi konusunda okullara tercih hakkı verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ders kitabının farklı düzeylerdeki okullarda kullanımına ilişkin tema ve kodlar Tablo 9’da sunulmuştur.

Ders kitabının farklı düzeylerdeki okullarda kullanımına ilişkin öğretmen ve uzman görüşmelerinden örnekler aşağıdaki gibidir.

K.3: TEOG sınavı gerçeğini göz ardı eden, öğrencinin çok iyi bir iletişimsel alt yapıya sahip olduğunu öngören yapısı var maalesef kitabın, o yüzden genel profile hiç uygun değil. Bütün öğrenci türlerine uygun

olamaz. ... Dolayısıyla bütün öğrencilere bütün okullara hitap edebilecek bir yapısı maalesef yok. Amaca hizmet eden farklı kitaplar olmalı.

K.10: İngilizce bir dildir. Ben ders olarak görmüyorum. Okullarda değerlendirme şeklinin farklı olması gerektiğini düşünüyorum. Ben lisedeyken komisyonlar vardı yazılı sınavdan sonra dinleme ve konuşmamız test ediliyordu. Hocaların önünde kendimizi ifade ediyorduk, uygun görülürse bir üst seviyeye geçiyorduk. Öğrencilerin dil seviyeleri farklı. Liseye geldiklerinde A2 seviyesinde oldukları söyleniyor ama onların bence seviye sınavlarına alınması gerekiyor ve seviye sınıfları oluşturulması gerekiyor... Farklı okul türleri var. Okulların türlerinin farklı olması kitapların kullanılabilirliğini güçleştirmektedir.

U.4: Aynı kitabın farklı düzeydeki okullarda kullanılması uygulamada sorunlar yaratabilir. Bu kitap da güzel ama bazılarında çok basit gelir, bazılarında ise ağır gelir. Belki alt düzey okullarda kitabın bir kısmı işlenebilir tamamı yerine. Okul türlerine göre ayrı kitap olabilir ya da bakanlık ayrı kitaplar önerebilir 9. sınıf seviyesi için.

Tablo 9.

Power Up 9 Öğretmen Kılavuz Kitabının İşlevi

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Ders Kitabının Farklı Düzeylerdeki Okullarda Kullanımı	Kitabın Alt Orta ve Üst Başarı Düzeylerindeki Okullarda Kullanımı	Uygun değil Tek tip kitap olmamalı Okul türüne göre kitap tasarlanmalı Okullara kitap seçim hakkı verilmeli

Power Up 9 Ders Kitabının Fiziksel Özellikleri ile İçerik, Dilbilgisi ve Yazım Kurallarına Uygunluğu

Power Up 9 ders kitabının fiziksel özelliklerinin analizinde kapak; baskı kalitesi; resim, şekil, tablo; yazı karakteri, punto; ünite girişinde hedef ve içerik ile ilgili bilgilendirme ve kitabın sonunda ünitelerin kelime listesi olmak üzere altı ana başlık üzerinde çalışılmıştır.

İlk olarak, ders kitabının kapağına ilişkin 10 öğretmen (K.1, K.3, K.4, K.5, K.8, K.10, K.11, K.12, K.13, K.14) yetersiz olduğu, 5 öğretmen ise (K.2, K.6, K.7, K.9, K.14) yeterli çekicilikte olduğu yönünde görüş bildirirken; 3 uzman (U.1, U.2, U.5) kapağın vasat olduğu, otantik görünmediği, 2 uzman da (U.3, U.4) kapağın kabul edilebilir standartta olduğu görüşünü aktarmıştır. Öğretmen ve uzmanların görüşleri birbirine yakın olup, çoğunluğu tarafından kapağın daha çekici olması gerektiği ve kapak resminin daha gerçekçi bir şekilde tasarlanması gerektiği vurgulanmıştır.

Ders kitabının baskı kalitesine ilişkin 11 öğretmen (K.1, K.2, K.4, K.6, K.7, K.8, K.9, K.11, K.12, K.13, K.14) olumlu, 4 öğretmen (K.3, K.5, K.10, K.15) olumsuz görüş bildirmiş; 3 uzman (U.2, U.3, U.4) baskı kalitesini iyi ve 2 uzman (U.1, U.5) yetersiz olarak nitelendirmiştir. Baskı kalitesini iyi bulan öğretmen ve uzmanlar, Türkiye standartlarında, ücretsiz dağıtılan bir kitap olduğu için maliyetin önemli olduğunu, bu açıdan en iyisini beklemenin uygun olmayacağını; baskı kalitesini vasat bulan öğretmen ve uzmanlar da öğrencilerin kitaba karşı tutumlarını etkilediği için, baskı kalitesinin önemli olduğunu ve bu kitabın bu açıdan çok zayıf olduğunu ifade etmişlerdir.

Ders kitabının resim, şekil ve tablolarına ilişkin öğretmen ve uzmanların görüşleri uyum göstermektedir. 10 öğretmen (K.1, K.4, K.5, K.6, K.8, K.10, K.11, K.12, K.13, K.14, K.15) ve 3 uzman (U.1, U.4, U.5) resimlerin basit olduğunu, yaş grubuna hitap etmediğini ve ilgi çekici

olmadığını ifade ederken; 5 öğretmen (K.2, K.3, K.7, K.9) ve 2 uzman (U.2, U.3) resimlerin renkli, anlaşılır ve güncel olduğunu belirtmiştir. Öğretmen ve uzmanlar şekil ve tabloların resimlere oranla daha iyi ve anlaşılır olduğu konusunda hemfikirdirler.

Ders kitabının yazı karakteri ve puntosuna ilişkin tüm öğretmen ve uzmanlar aynı görüşe sahip olup, yazıların okunabilir, ideal boyutta ve anlaşılır olduğunu ifade etmişlerdir. Yazıların anlaşılabilirliği ve kitapta öğrenciye not tutacak yeterli yer sağlanmış olması, kitap açısından olumlu bir nokta olarak değerlendirilmiştir.

Ders kitabındaki ünite girişlerinde hedef ve içerik ile ilgili bilgilendirme ile ilgili tüm öğretmen ve uzmanlar, bilgilendirmenin olduğunu belirtmiş, ancak işlev ve becerilerin ayrı ayrı belirtilmemiş olmasının hem öğretmen hem de öğrencilerin nerede ne öğrenileceğini görememesine sebep olduğunu belirtmişlerdir. Etkili bir ders kitabında ünite bazında hedef işlev ve becerilerin açık bir şekilde yazılıp okuyucuya iletilmesinin gerektiğini ifade eden öğretmen ve uzmanların görüşlerinin birbiriyle uyumlu olduğu görülmektedir.

Ders kitabının sonunda ünitelerin kelime listesine yer verilmemesine ilişkin tüm öğretmen ve uzmanlar, bunun çok büyük bir eksik olduğunu dile getirerek hemfikir olmuşlardır. Tüm üniteleri kapsayan kelime listesinin öğrenci ve öğretmen için bir referans kaynağı olduğunu ve öğrencilere ünitelerdeki kelime yükünü görme fırsatı sunduğunu belirtmişlerdir. Ders kitabının fiziksel özelliklerine ilişkin tema ve kodlar Tablo 10'da detaylı bir şekilde verilmiştir.

Tablo 10.

Power up 9 Ders Kitabının Fiziksel Özellikleri

Tema	Kategori	Kod
Power Up 9 Ders Kitabının Fiziksel Özellikleri	Kapak	İlgi çekici Yeterli Yetersiz Vasat Daha ilgi çekici tasarlanmalı
	Baskı Kalitesi	İyi Yetersiz İyileştirilmeli
	Resim, Şekil, Tablo	Resimler renkli ve güncel Resimler basit ve yaş grubuna uygun değil Şekil ve tablolar resimlere göre daha iyi
	Yazı Karakteri, Punto	Okunabilir İdeal boyut Anlaşılır
	Ünite Girişinde Hedef ve İçerik İle İlgili Bilgilendirme	Bilgilendirme var, ancak yetersiz İşlev ve beceriler açık bir şekilde verilmeli
	Kitabın Sonunda Ünite Kelime Listesi	Yok Referans kaynağı olarak yer almalı

Kitabın fiziksel özelliklerine ilişkin öğretmen ve uzmanların ifadelerinden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

K.3: Power Up'ın kapağında ben şunu hissettim. Kitabın tanıtımı yine kitapla yapılmaya çalışılmış. O anlamda belki farklı bir tema ya da farklı bir kapak olabilirdi gibi hissettim açıkçası, ilgi çekici değil.

U.1: Kapağın öğrencilerin ilgilerini çekeceğini düşünmüyorum. Farklı bir metafor kullanılarak öğrencilerin farklı alanlarda düşünmesini sağlayabilirdi.

K.1: Çizimler basit, çocuksu çizimler gibi ve gerçekçi değil, bu yüzden bizim öğrencilere çok basit ve komik görünüyor.

U.5: Çok basit görünüyor. Baskı kalitesi ve çözünürlük olarak çok iyi değil, kağıt kalitesi de yabancı yayınevlerinin kitaplarından çok uzak bir kalitede, vasat yani.

K.12: Puntolar iyi, yazı karakteri de iyi.

K.3: Kelime listesi yok, yani çocukların referans alıp bakabileceği bir yer yok.

Öğretmen ve uzmanlar kitapta çok sayıda içerik, dilbilgisi ve yazım kuralı hatası bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu bağlamda Power Up 9 ders kitabı ve çalışma kitabına yönelik doküman analizi yapılmış ve kitapların içerik, dilbilgisi, yazım ve noktalama işareti kullanımı ana başlıkları üzerinde çalışılmıştır. İnceleme sonucunda, ders kitabı ve çalışma kitabında çok sayıda içerik, dilbilgisi ve yazım kuralı hataları bulunmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları İnceleme Yönetmeliğinde (2015), ders kitaplarının nitelikleri bölümünde, ders kitapları ile ilgili “bilimsel hata içermez” maddesi bulunmaktadır. Power Up 9 kitabına ilişkin yapılan inceleme sonucunda, kitabın yönetmelikte belirtilen bu maddeye uymadığı ve çok sayıda hata içerdiği görülmüştür. Bu kullanım hatalarından bazı örneklerle aşağıda yer verilmiştir:

- Yazım Yanlışı

Power Up 9 öğretmen kılavuz kitabının kapağında öğretmen (teacher) kelimesi “9th Grade Theacher’s Book” şeklinde yanlış yazılmıştır.

- Anlatım Bozukluğu

Öğrenci ders kitabında sayfa 7’de Ronaldo ile ilgili bilgi verilirken, ilk cümlede “his” (erkek için “onun” anlamına gelen) kullanıldıktan sonraki cümlede, “he’s male...” diye (“o erkektir...”) bilgi verilmeye devam edilmiştir. İlk cümlede zaten cinsiyeti ile ilgili kullandığı iyelik sıfatından sonra tekrar cinsiyetin açıklanması anlamsız bir ifadedir.

- Kelime Hatası

Öğrenci ders kitabı sayfa 95’te dünyaca ünlü yapıların, buldukları ülkeler ile eşleştirilmesi amaçlanmaktadır. Üç ülke adının yazdığı bölümde Amerika Birleşik Devletleri için “the USA” yerine “America” yazılmıştır. Amerika kıtası için kullanılan bu isim, ülke adı olarak yanlış şekilde kullanılmıştır.

Öğrenci çalışma kitabı sayfa 65’te parti türlerinin tanımları ile eşleştirilmesi amaçlanan bir etkinlikte “Christmas” (Noel) kelimesinin tanımı “You come together with friends to celebrate the New Year” şeklinde yapılmış ve yeni yıl kutlaması ifadesi yanlış kullanılmıştır. Yeni yıl ve Noel farklı kavramlardır. Türkiye’de çok sıklıkla yapılan bu kullanım yanlış bu kitapta da görülmektedir.

- Noktalama İşareti Hatası

Öğrenci ders kitabında sayfa 15'te örnek konuşmada A konuşmacısının sorduğu sorunun sonunda soru işareti unutulmuştur (How can I get to the bank.). Kitapta buna benzer çok sayıda noktalama işareti hatası mevcuttur.

- Dilbilgisi Hatası

Öğrenci ders kitabı sayfa 72'de okuma metni içinde tanışma amaçlı "nerelisin?" sorusunu "whrere do you come from?" yerine "where did you come from" şeklinde sorarak zaman kullanımını hatası yapılmıştır. Bu soruda geniş zaman yardımcı fiili "do" kullanılması gerekmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırma kamu ortaöğretim okullarında dokuzuncu sınıf İngilizce ders kitabı olarak kullanılan Power Up 9 ders kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının ortaöğretim dokuzuncu sınıf İngilizce öğretim programına uygunluğunu, öğretmen ve uzman görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu kapsamda Power Up 9 kitabı, öğrenci çalışma kitabı ve öğretmen kılavuz kitabı; fiziksel özellikleri, öğretim programının hedef, içerik, öğrenme öğretme süreçleri ile ölçme ve değerlendirme boyutları açısından incelenmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Ders kitabının fiziksel özelliklerine ilişkin bulguların ışığında, kitabın şekil, tablo, yazı karakteri ve punto özelliklerinin iyi ve anlaşılır olduğu; ancak kapak, baskı kalitesi, resimlerin gerçekçiliği, öğrenci yaş grubuna hitap etmesi ve ilgi çekiciliği bakımından zayıf ve yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ünite girişlerinde yer alan hedef ve içerik ile ilgili bilgilendirme bölümünün yetersiz olduğu ve kitabın sonunda ünitelerde bulunan kelimelerin bulunmamasının büyük bir eksiklik olduğu ortaya çıkmıştır. Ders kitaplarının fiziksel özelliklerinin yetersiz olduğuna dair Çelik (2011), Çakıt Ezici (2006) ve Güreli (2008) tarafından yapılmış yüksek lisans tez çalışmalarında da benzer bulgular elde edilmiştir. Hashemnezhad ve Maftoon (2011) İngilizce dilbilgisi kitap incelemesi çalışmalarında, kitabın görsellerinin yetersiz olduğu ve geliştirilmesi gerektiği yönünde benzer bir sonucuna ulaşmıştır. Arıkan (2005) ise yaptığı çalışmanın sonucunda ders kitaplarındaki görsel materyallerin, hedef dili daha kolay öğrenilmesini ve hedef kültürün yapısının daha iyi anlaşılmasını sağladığını ortaya çıkarmıştır. Bu sonuçtan kitaptaki görsellerin çok büyük bir öneme sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Power Up 9 ders kitabının hedef boyutuna ilişkin kitabın öğrenci ve öğretmen ihtiyaçlarını karşılamada çoğu noktada yetersiz kaldığı, dil seviyesinin genel anlamda A1 / A2 düzeyinde olduğu, bu bakımdan ADOÇP (CEFR) ile uyumlu olduğu, ancak mevcut okul türlerinden alt ve orta seviyelerdeki okullarda öğrenim gören öğrencilerin dil seviyelerinin bu seviyenin altında olduğu sonuçları elde edilmiştir. Kitabın dijital ortam ve internet destekli araçlarının olmamasının çok büyük bir eksiklik olduğu ve kitaptaki etkinliklerin genel anlamda öğrenci yaş, ilgi ve seviyesine uygun ve güncel olmadığı ortaya çıkarılmıştır. Çelik (2011) yüksek lisans tez çalışmasında, 9. sınıf ders kitabının benzer şekilde öğretmen ve öğrenci ihtiyaçlarına cevap vermediği ve yeterli ve uygun etkinlik içermediğini ortaya koymuştur. Benzer olarak, Al-Yousef (2007) ve Çakıt Ezici (2006) yüksek lisans tez çalışmalarında, inceledikleri ders kitaplarının dil seviyesinin öğrencilerin dil seviyelerinin üzerinde olduğunu ortaya çıkarmıştır. Zohrabi, Sabouri ve Behroozian (2012) tarafından yapılan bir çalışmada benzer bir şekilde ders kitabının

öğrencilerin ve öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılayamadığı ve içerik açısından zayıf olduğu tespit edilmiştir. Yapıcı (2004) tarafından yapılan bir çalışmada, ders kitaplarının dersin hedeflerine ulaşabilmesi için, anlama, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmeye yönelik, öğrencinin bilişsel ve duyuşsal düzeyine uygun bir şekilde hazırlanması ve buna uygun görsel öğeler içermesinin bir gereklilik olduğu ortaya koyulmuştur.

Power Up 9 ders kitabının içerik boyutuna ilişkin kitabın, öğretim programının mantığına uygun olarak hazırlanmaya çalışıldığı görülmüştür. İletişimsel yaklaşıma uygun bir içerik düzeni ile temaları sunmaya çalışması iyi bir adım sayılsa da, kitapta yer alan etkinliklerin, teknoloji ile desteklenmesi, temaların ilgi çekici bir şekilde işlenişi, öğrenci özerkliğini geliştirmesi, farklı öğrenme stillerine hitap etmesi ve sarmallık gibi birçok açıdan eksik olduğu ve geliştirilmesi gerektiği öğretmen ve uzmanların ortak görüşü olarak belirlenmiştir. Reinders ve Balçıkankılıç (2011) ders kitaplarının öğrenci özerkliğini ne derece desteklediğini belirlemek amacı ile yaptıkları çalışmada, incelenen ders kitaplarının öğrenen özerkliğini az geliştirdiği ve öğrencilerin bu süreci deneyimlemesi konusunda sınırlı fırsatlar sunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu sonucun, eldeki araştırmanın sonucuyla örtüşür nitelikte olduğu görülmektedir. Çakıt Ezici (2006) yüksek lisans çalışmasında bu çalışmaya benzer bir sonuca ulaşmış ve incelediği kitapta farklı öğrenme stillerinin dikkate alınmadığını ortaya koymuştur. Duymaz (2014) yüksek lisans tez çalışmasında incelediği kitabın farklı öğrenme stillerine yeterince hitap etmediği yönünde benzer bir bulgu elde etmiştir. Tekir ve Arıkan (2007) tarafından yapılmış çalışmada da benzer sonuçlar ortaya çıkmış, öğretmenler kitapta otantik etkinlik bulunmamasını eleştirmişlerdir. Yine aynı çalışmada da Let's Speak English 7 ders kitabında, öğrencilerin dilin iletişimsel olarak kullanımına yönelik proje ve konuşma etkinliklerine yeterince yer verilmediği şeklinde benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Al-Yousef (2007) yaptığı çalışmada ders kitabında sarmallığın bulunmamasıyla ilgili benzer bulgulara ulaşmıştır. Bu sonuç, sadece bu kitapta değil farklı yabancı dil ders kitaplarında da benzer bir durum olduğunu göstermektedir. Fang ve Warschauer (2004) Çin'in doğusunda teknoloji ile zenginleştirilmiş bir eğitim reformu yapılan bir üniversitede, beş yıl süren bir çalışmada yeni öğretim programı geliştirmiş ve bu programda, teknoloji ile desteklenmiş, proje tabanlı öğretim uygulayan dersler açmıştır. Bu derslerin otantik etkileşimi ve öğrenci özerkliğini arttırdığı, öğrenme sürecini ve öğrenme çıktılarını geliştirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu çalışma, teknolojinin yabancı dil sınıflarında ne kadar büyük bir öneme sahip olduğunu ve nasıl büyük bir değişim yarattığını destekler niteliktedir. Güreli (2008) tarafından yapılan yüksek lisans tez çalışmasında, New Bridge to Success ders kitabının tema ve konularının öğrenciler tarafından ilgi çekici bulunmadığı ve içeriğin zenginleştirilmesi gerektiği ortaya koyulmuştur. Bu sonuç, eldeki araştırmadan elde edilen sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Power Up 9 ders kitabının öğrenme öğretme süreci boyutuna ilişkin, dört dil becerisinin bütünleşmiş bir şekilde verildiği, ancak dengeli bir dağılım göstermediği, okuma ve konuşma becerilerinin etkili şekilde verilmediği, üretime dayalı etkinliklerin yetersiz olduğu ve artırılması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak dilbilgisi öğretimine yer verilmesi gerektiği, bağlamsal kelime etkinliklerin çeşitlendirilmesi ve kelime tekrarının sistematik şekilde yapılması gerektiği sonuçları elde edilmiştir. Kitaptaki kelime yükünün ve kelimelerin zorluk seviyelerinin dengeli bir şekilde dağıtılmadığı ve bazı uzun yönergelerin anlaşılmayı zorlaştırdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Batdı (2010) yüksek lisans tez çalışmasında, dört dil becerisinin birbirinden soyutlanamayacağı, dengeli ve bütünleşmiş verilmesi gerektiği sonucunu elde etmiştir. Tekir ve Arıkan (2007) yaptıkları çalışmada, Let's Speak 7 adlı kitabın üretime yönelik anlamlı etkinlikler içermediği ve iletişim boyutunda yetersiz kaldığı yönünde

benzer bir sonuç elde etmiştir. Çakıt Ezici (2006) yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında, New Bridge to Success 3 kitabında kelime yükünün çok fazla olduğu ve öğrencilerin anlamada zorluk yaşadığına yönelik benzer bir sonuca ulaşmıştır. Özdemir (2007) yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında incelemiş olduğu Time for English 4 adlı kitapta, öğrencilerin kitaptaki yönergeleri anlamakta zorluk yaşadıkları yönünde bu çalışmadakine benzer bir sonuca ulaşmıştır.

Power Up 9 ders kitabının ölçme değerlendirme boyutuna ilişkin, kitapta yer alan değerlendirme etkinliklerinin, günlük yaşamda kullanıma yönelik olduğu, ancak uygulama boyutunda öğrenci dil seviyesi, profili, etkinliklerin ilgi çekici olmaması ve ders saatlerinin yetersizliği nedeniyle tam anlamıyla yapılamadığı sonuçları elde edilmiştir. Öz değerlendirme, akran değerlendirmesi ve öğretmen değerlendirmesine ek olarak sürece dayalı değerlendirme etkinlikleri ve koşullara göre bilgisayar destekli değerlendirme etkinliklerine kitapta yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer bir sonuca Çelik (2011) yapmış olduğu yüksek lisans tez çalışmasında ulaşmış ve kitapta süreç değerlendirmesine yönelik etkinliklerin olmadığı bulgusunu elde etmiştir.

Power Up 9 öğrenci çalışma kitabının öğretmen ve uzmanlar tarafından genel anlamda etkili bulunduğu sonucu elde edilmiştir. Çalışma kitabında ders kitabını destekleyici etkinliklere yeterince yer verildiği ve etkinliklerin ders kitabından daha ilgi çekici ve eğlenceli bulunduğu ortaya çıkmıştır. Canpolat (2010) yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, öğrenci çalışma kitabının öğretmenler tarafından etkinlik çeşidi bakımından zayıf bulunduğu, etkinliklerin çoğaltılması gerektiği; öğretim elemanları tarafından ise uygun olarak nitelendirildiği sonucuna ulaşmıştır. Çalışmanın bu araştırmayla kısmen benzer sonuçlara ulaştığı görülmektedir. Çelik (2011) yüksek lisans tez çalışmasında, bu araştırmadan farklı olarak, çalışma kitabının düzeninin zayıf olduğunu, etkinlik çeşitliliğinin zayıf olduğunu ve kalıcılığı sağlayamadığını çıkarmıştır.

Power Up 9 öğretmen kılavuz kitabının öğretmen ve uzmanlar tarafından yetersiz bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre kitap dersin nasıl gittiğini değerlendirmede yeterince yönlendirici ve rehberlik edici değildir, cevap anahtarı olarak kullanımın ötesine geçememektedir ve alternatif sunuş, etkinlik ya da değerlendirme yolları sunmamaktadır. Çelik (2011) yüksek lisans tez çalışmasında, öğretmen kitabına yönelik öğretmen ve müfettişlerle görüşmeler yapmış ve öğretmen kılavuz kitabının öğretmenlere kaynaklık yapacak yeterli ek açıklama ve alıştırma içermediği sonucuna ulaşmıştır. Çakıt Ezici (2006) yüksek lisans tez çalışmasında, öğretmen kitabının bir cevap anahtarı olmanın ötesine geçmediği, yeni konularla ilgili öğretmene bilgi ve yönlendirme sağlamadığı ve öğretmenlere ünite sonlarında kullanabilecekleri şarkı ve oyun gibi ekstra etkinlikler sunmada çok eksik olduğu şeklinde benzer bir sonuç elde etmiştir.

Power Up 9 kitabının alt orta ve üst düzey okullarda kullanımının doğru bir uygulama olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Kitap TEOG yerleştirme puanına göre, üst seviye okullar için basit, orta ve alt seviyedeki okullarda öğrencilerin dil seviyelerinin üzerinde kalmaktadır. Bu bulgulara bakıldığında, kitabın sadece üst düzey okullarda daha etkin işlenebildiği, ancak bu okullarda da dil seviyesinin basit kaldığı; orta ve alt düzey okullarda ise verimli bir şekilde kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

Power Up 9 ders kitabı ve çalışma kitabına yönelik yapılan doküman analizinde kitapların içerik, dilbilgisi, yazım ve noktalama işaretleri kullanımını açısından çok sayıda hata içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler ve uzmanlar tarafından da fark edilen bu hatalar, yanlış öğrenmeye neden olduğu için önemli bir sorun olarak değerlendirilmiştir. Arıkan (2009) yapmış olduğu

çalışmada, ortaokul İngilizce ders kitaplarında edimsel (pragmatic) hataları incelemiş ve kitaplarda çok sayıda kullanım hataları ve mantıksal hatalar olduğunu ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın bulgularının, bu araştırmadaki bulgularla benzer olduğu görülmektedir.

Bütün sonuçlar değerlendirildiğinde, ders kitabının fiziksel özellikleri ve öğretim programının hedef boyutu açısından kısmen yeterli; içerik, öğrenme öğretme süreçleri ve değerlendirme açısından birçok açıdan yetersiz olduğu saptanmıştır. Öğrenci çalışma kitabının genel anlamda ders kitabını destekleyici, eğlenceli ve ilgi çekici olduğu, ancak öğretmen kılavuz kitabının öğretmen için yeterli destek ve yönlendirmeyi sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunlara ek olarak, aynı kitabın farklı seviyelerdeki okullarda kullanılmasının, öğrencilerin dil yeterlilik düzeyindeki farklılıklardan dolayı uygulamada birtakım sorunlar oluşturduğu görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar çerçevesinde yabancı dil öğretiminde ders kitabının ne kadar önemli bir araç olduğu ve bu denli büyük bir öğrenci kitlesi göz önüne alındığında en ufak bir hatanın bile nasıl istenmedik sonuçlar doğuracağı görülmektedir. Bu bağlamda yabancı dil ders kitabının tasarımının öğretim programına uygun olarak etkin şekilde kullanılmasına olanak sağlayacak şekilde dilbilgisi, içerik ve yazım kuralları açısından hatasız şekilde yapılması araştırmanın uygulamaya yönelik önerisi olarak sunulabilir. Öğrenci çalışma kitabında ders kitabını destekleyici etkinliklere yeterli düzeyde yer verilmelidir. Öğretmen kılavuz kitabı öğretmene rehber olacak şekilde alternatif sunuş, etkinlik ve değerlendirme etkinlikleri içerecek şekilde tasarlanmalıdır. En önemlisi ders kitaplarının hazırlanma aşamasında kapsamlı bir ihtiyaç analizi yapılarak öğretmen, öğrenci görüş ve önerileri alınmalıdır. Araştırmaya yönelik öneri olarak farklı illerde ve farklı çalışma grupları ile diğer seviyelerde kullanılan İngilizce ders kitaplarına yönelik değerlendirme çalışmalarının yapılması sunulabilir. Bu çalışma öğretmen ve uzman görüşleri ile sınırlıdır. İleride İngilizce ders kitaplarını değerlendirmeye yönelik öğrencileri de kapsayan geniş çaplı nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanıldığı bir çalışma yapılabilir.

Kaynaklar / References

- Al-Yousef, H. S. D. (2007). *An evaluation of the new third grade intermediate english coursebook in Saudi Arabia*. (Unpublished Master Thesis). Department of English at the College of Arts, King South University, Riyadh, Saudi Arabia.
- Arikan, A. (2005). Age, gender and social class in ELT coursebooks: A critical study. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 29-38.
- Arikan, A. (2009). Pragmatic problems in elementary level ELT coursebooks: Focus on dialogues. In E. Weigand (Ed.), *Dialogue Analysis XI: the Proceedings of the 11th IADA Conference on Dialogue Analysis and Rhetoric*, University of Münster, March 26-30 (pp. 3-15). Münster: IADA.
- Batdı, V. (2010). Yabancı dil ağırlıklı liselerde okutulan İngilizce ders kitabının etkili kullanılabilmesi için taşınması gereken özelliklere ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi (Elazığ ve Diyarbakır illeri örneği). *Fırat Üniversitesi Doğu Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 85-95.
- Byram, M., & Parmenter, L. (2012). *The common European framework of reference, the globalisation of language education policy*. Bristol: Multilingual Matters.
- Canpolat, D. (2010). *İlköğretim 4. sınıfta okutulan İngilizce ders kitabına ilişkin öğretmen, öğrenci ve uzman görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Ceyhan, E., & Yiğit, B. (2005). *Konu alanı ders kitabı incelemesi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Council of Europe (2001). Common European Framework of Reference for Languages (CEFR): Learning, Teaching, Assessment, Modern Language Division, Strasbourg. Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages-on-27-September-2019>.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel araştırma yöntemleri: Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. (M. Bütün ve S. B. Demir, Çev. Edt.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Cunningsworth, A. (1995). *Choosing your coursebook*. Oxford: Macmillan.
- Çakıt Ezici, I. (2006). *Evaluation of the EFL textbook "New Bridge to Success 3" from the perspectives of students and teachers*. (Unpublished Master Thesis). Middle East Technical University, Ankara.
- Çelik, Ş. N. (2011). *Ortaöğretim İngilizce ders kitabı Breeze 9 hakkında öğrenci, öğretmen ve müfettiş görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çokluk, Ö., Oğuz E., & Yılmaz, K. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 4(1), 95-107.
- Demir, Y., & Ertas, A. (2014). A suggested eclectic checklist for ELT coursebook evaluation. *The Reading Matrix*, 14(2), 243-252.
- Duymaz, Z. (2014). *Investigating the tourism and hotel management students' perceptions of their vocational English coursebook*. (Unpublished Master Thesis). Çanakkale Onsekiz Mart University Institute of Educational Sciences, Çanakkale.
- Fang, X., & Warschauer, M. (2004). Technology and curricular reform in China: A case study. *TesOL Quarterly*, 38(2), 301-323.
- Gürel, N. (2008). *A study into Çanakkale Science High School students' perceptions of an ideal English coursebook*. (Unpublished Master's Thesis). Çanakkale 18 Mart University, Çanakkale.
- Hashemnezhad, H., & Maftoon, P. (2011). An evaluation of English language grammar for college students 1&2: an EAP coursebook evaluation. *International Journal of English Linguistics*, 1(2), 106.
- Hatch, J. A. (2002). *Doing qualitative research in education settings*. Albany: Suny Press.
- Hutchinson, T., & Torres, E. (1994). The textbooks as an agent of change. *ELT Journal*, 48(4), 315-328.
- Lincoln, Y. S. & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Newbury Park, CA: Sage Publications.
- Litz, D. R. A. (2005). Textbook evaluation and ELT management: A South Korean case study. *Asian EFL Journal*. Retrieved from http://www.asian-efl-journal.com/Litz_thesis.pdf on June 6, 2017.
- MEB (2006). Millî Eğitim Bakanlığı Ders Kitapları ve Eğitim Araçları Yönetmeliği (01.09.2006). Resmi Gazete, 2588/ 26276.
- MEB (2011). Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun (12.04.2011). Resmi Gazete, 6215/ 27903.

- MEB (2013). TTKB İngilizce Dersi (2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı. 2 Haziran 2017 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx> adresinden erişildi.
- MEB. (2006). TTKB İngilizce Dersi (4-8.Sınıflar) Öğretim Programı ile Seçmeli İngilizce Dersi Öğretim Programı. 4 Haziran 2017 tarihinde <http://ttkb.meb.gov.tr/indir/ttkb/programlar/anadolu/Ingilizce> adresinden erişildi.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Özdemir, F. E. (2007). *An evaluation of time for English 4, the 4th grade English coursebook for public schools*. (Unpublished Master's Thesis). Middle East Technical University, Ankara.
- Özdemir, V. & Ulaş, F. (2007). Mersin merkez-ilçe Anadolu liselerinde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin ders kitaplarına yaklaşımları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 216–226.
- Reinders, H., & Balçıkanlı, C. (2011). Do classroom textbooks encourage learner autonomy?. *Novitas-ROYAL (Research on Youth and Language)*, 5(2), 265-272.
- Tekir, S., & Arıkan, A. (2007). An analysis of English language teaching coursebooks by Turkish writers: "Let's Speak English 7" example. *International Journal of Human Sciences*, 4(2), 1-18.
- Tomlinson, B. (Ed.). (2008). *English language learning materials: A critical review*. London: Continuum.
- Tsiplakides, I. (2011). Selecting an English coursebook: Theory and practice. *Theory and Practice in Language Studies*, 1(7), 758-764.
- Yapıcı, M. (2004). İlköğretim dilbilgisi konularının çocuğun bilimsel düzeyine uygunluğu. *İlköğretim-Online*, 3(2), 31-41.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zohrabi, M., Sabouri, H., & Behroozian, R. (2012). An assessment of strengths and weaknesses of Iranian first year high school English coursebook using evaluation checklist. *English Language and Literature Studies*, 2(2), 89.

Yazarlar

Hasret GÜVEN, İngilizce Öğretmeni, Milli Eğitim Bakanlığı. Temel çalışma alanı Eğitim Programları ve Öğretimdir. İngilizce öğretimi, İngilizce öğretim programları ve program değerlendirme konularında çalışmalar yapmaktadır.

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU, Aydın Adnan Menderes Üniversitesinde Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı başkanıdır. Eğitim Bilimleri ve öğretmen yetiştirme temel alanıdır. Eğitimde program geliştirme ve değerlendirme, karakter ve değer eğitimi, düşünme eğitimi ile öğretim teknolojileri alanlarında çalışmalar yapmaktadır.

İletişim

Milli Eğitim Bakanlığı
E-mail: hasretguven82@gmail.com

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları Ve Öğretim Anabilim Dalı, Merkez Kampus Kepez Mevkii, Efeler/AYDIN
E-mail: sedasaracal@gmail.com

Summary

Purpose and Significance. Foreign language education is considered as the basic step for providing intercultural communication and gaining international human characteristics. Learning a foreign language is defined as one of the basic rights and responsibilities of every European citizen by the Council of Europe. In order to keep pace with rapid change and development in the world and to implement the policies adopted in the European Union candidanship process, English has been taught as the first foreign language in Turkish education system. Beginning from the 2013-2014 academic year, English has been taught since the second grade (TTKB, 2013). Together with these changes, new textbooks were prepared and started to be used. Textbooks are very important in the implementation of the goals, content, learning and teaching process and evaluation components of the curriculum. A course book that is compatible with the objectives of the curriculum facilitates the performance of the teacher and the learner, creates a source for the course, helps to improve the language skills and serves as a guide for the student. Choosing the textbook is a challenging process as there cannot be a single book that will address the needs, interests and language level of each student. Considering this situation, The Ministry of National Education publishes the coursebooks written by the commissions that are suitable for the Turkish student profile and English curriculum. Power Up 9 book, which is the subject of this research, is one of the books prepared by the commission. The effectiveness of a book can first be evaluated according to the four major components of the curriculum. After a literature review, it was found that no study was conducted regarding Power Up 9 book. It is believed that determining the strengths and weaknesses of the book will be useful in order to be able to use it efficiently and to provide insight and guidance to the experts, teachers, ministerial commissions, publishers and authors. The main purpose of this study is to examine the compliance of Power Up 9 Course Book, Workbook and Teacher's Book, which is used as the ninth grade English course book at public secondary schools, with the 9th grade English curriculum according to teacher and specialist views.

Methodology. The research is a qualitative study that examines the views of teachers and specialists on the compliance of Power Up 9 course book and workbook with the 9th grade English curriculum according to teacher and specialist views. The study group was determined by maximum variation sampling method and it consisted of 15 ninth grade English teachers, and five English language teaching and curriculum and instruction specialists who work at different universities. Data were collected through a semi-structured teacher interview form and an instructor interview form developed by the researcher. The interview form was based on questions that evaluated the compliance of the course book with the ninth-grade English curriculum. In addition to these, document analyses of the course book, workbook and teacher's book were carried out by the researcher. Content analysis method was utilized to analyze the data obtained from the interviews and document analyses.

Results. In the study, Power Up 9 course book, workbook and teacher's book were examined in terms of goals, content, learning and teaching process and evaluation items of the curriculum. In the light of all the findings, it was concluded that the physical properties of the coursebook were partially sufficient. It was found that the goals component is insufficient at many points in meeting the needs of learners and teachers. The language level of the book is at A1 / A2 level in general, but because of the language proficiency level differences in the existing school types, the book can not be used effectively at the middle and lower level status schools. It was revealed that the content of the book is mainly designed according to the main principles of the

curriculum. Although it might be considered as a good step that the content was designed according to the communicative approach, it was identified as a common view of teachers and instructors that the activities in the book were insufficient and needed to be improved in many respects such as the integration of information and communication technologies and enhancing learner autonomy. It was concluded that the four language skills are taught integratedly but not in a balanced way, the reading and speaking skills were not taught effectively, the activities based on production were inadequate and needed to be increased. It was found that the evaluation activities of the book are intended for the use in daily life, but not practicable because of low language proficiency level, lack of interest of the students, profile and inadequate time allocated weekly for English course. In addition, it was concluded that most of the types of evaluation activities suggested in the curriculum were not included in the book. Power Up 9 workbook was found to be effective and attractive in general terms by the teachers and instructors. It was concluded that the teacher's book was insufficient and did not serve as a guide for the teacher at all. It only served as an answer key; but because many of the schools were not been sent the teacher's book, the teachers lacked the answer key. It was revealed that using the same book at lower and upper level secondary schools was not appropriate and practicable at all. For, the book is above the language level of students in lower level status schools and vice versa for upper level schools. In the document analysis of Power Up 9 course book and workbook, it was concluded that the books contained many content, grammar, spelling and punctuation errors. These errors, which were also recognized by teachers and experts, were considered to be an important problem because they caused inaccurate learning.

Discussion and Conclusion. Research results showed that, the course book was found partly sufficient in terms of its physical properties and the goals defined in the curriculum. However, it was found insufficient in many respects in terms of content, learning and teaching process and evaluation items of the curriculum. The study also revealed that the workbook in general supports the course book, is enjoyable to study and interesting; but the teacher's book does not provide support and guidance to the teacher. In addition, it was found that using the same course book in different types of schools causes problems in practice due to the differences in the language proficiency levels of the learners. The findings of this study are similar to the results of the studies conducted by Yapıcı (2004), Fang & Warschauer (2004), Arıkan (2005), Çakıt Ezici (2006), Tekir & Arıkan (2007), Özdemir (2007), Al-Yousef (2007), Güreli (2008), Arıkan (2009), Batdı (2010), Çelik (2011), Hashemnezhad & Maftoon (2011), Reinders & Balçıkıanlı (2011), Zohrabi, Sabouri & Behroozian (2012) and Duymaz (2014). In the light of these results, it is suggested that the course book and workbook be designed in compliance with the curriculum and be evaluated systematically for high efficiency in use, and the teacher's book be designed as a guide with alternative ways and ideas for the teachers. As for suggestion for further studies, coursebook evaluation studies for all levels might be conducted in different provinces and with different study groups by using both qualitative and quantitative methods.

Ek-1. Öğretmen ve Uzman Görüşleri Tema Listesi

Temalar
Kitabın İngilizce Öğretim Programının Hedeflerine Uygunluğu
Dersin Hedeflerini Gerçekleştirmeye Uygunluğu
Öğretmen İhtiyaç ve Beklentilerine Uygunluk
Öğrenci İlgisi ve Beklentilerine Uygunluk
Kitabın Dil Seviyesinin A1/A2 Düzeyine Uygunluğu
Kitabın İngilizce Öğretim Programının İçeriğine Uygunluğu
Yeni Program İlkelerine Uygunluk (İletişimsel Dil Yaklaşımı, Eklektik Yaklaşım, İşbirlikli Öğrenme)
Öğrenci Özerkliğini Geliştirme ve Destekleme
Farklı Öğrenme Stillerine Hitap Edecek Şekilde Etkinlik İçerme
Düzenleme ve İçeriğin Gerçeğe Yakınlığı (Authenticity)
Gerçek Yaşam Dil İhtiyaçlarına ve İlgilerine Hitap Etme
Kalıcı Öğrenmeyi Sağlamak İçin (Sarmallık) Tekrar Sağlama
Multimedya, İnternet Siteleri ve Teknoloji ile Desteklenmesi
Tema Organizasyonu
Kitabın İngilizce Öğretim Programının Öğrenme Öğretme Sürecine Uygunluğu
Dört Dil Becerisinin Dengeli ve Bütünleşmiş Bir Şekilde Öğretimi
Anlama, Üretme ve Analitik Becerilerin Geliştirilmesini Hedefleyen Etkinliklere Yer Verme
Bağlamsal Dilbilgisi Öğretimi
Bağlamsal Kelime Öğretimi
Kelime Yüğü
Yönergelerin Açıklığı ve Anlaşılabilirliği
Kitabın İngilizce Öğretim Programının Ölçme Değerlendirme Boyutuna Uygunluğu
Dilin Günlük Yaşamda Kullanımını Ölçen Etkinlikler İçermesi
Değerlendirme Etkinlik Türleri
Öğrenci Çalışma Kitabı
Ders Kitabını Destekleyici Etkinliklere Yer Vermesi
Öğretmen Kılavuz Kitabı
Dersin Nasıl Gittiğini Değerlendirmede Rehberlik İşlevi Görmesi
Kitabın Farklı Düzeylerdeki Okullarda Kullanımı
Kitabın Alt Orta ve Üst Başarı Düzeylerindeki Okullarda Kullanımı
Kitabın Fiziksel Özellikleri
Kapak
Baskı Kalitesi
Resim, Şekil, Tablo
Yazı Karakteri, Punto
Ünite Girişinde Hedef ve İçerik İle İlgili Bilgilendirme
Kitabın Sonunda Ünite Kelime Listesi